

روزی مبارک در تقویم به نام زنان سختکوش ایران

میهم مثل مهر مثل مادر

هم قوی هستند هم با اراده. اصلاً زن که باشی و مادر که خطابت کنند صاحب قدرتی بی حد و حصر در زندگی می‌شوی. این را همه مادران و بانوان موفق می‌گویند که با وجود مشکلات بسیار توانسته‌اند...

- یکشنبه
- ۱۲ بهمن ۱۳۹۹
- سال شانزدهم / شماره ۷۸۹
- ۱۶ صفحه

روایت چهره‌ها و اهالی از خیزش مردمی
سال ۵۷ در محله‌های قدیمی پایتخت

انقلاب در قلب تهران شکوفاشد

صفحه ۸

فوت‌وفن پژوهشگری
در گفت‌وگو با عضو بنیاد ملی نخبگان

از ایده تا اختراع در پژوهش‌سراهای محلی

آنچه در مدارس به بچه‌ها آموزش داده می‌شود، بیشتر درس‌هایی از پیش تعیین شده و حفظیات است و کمتر خلاقیت و نوآوری. «نرگس احمدآقایی» اما کلاس دیگری برای بچه‌ها دارد.

صفحه ۷

اعتراض اهالی بهجت‌آباد
به نبود میدان میوه و تره‌بار در محله

کام تلخ اهالی از میوه‌گران

میدان میوه و تره‌بار در هر محله از ضرورت‌هاست. با وجود گرانی و تورم و از آنجا که شهروندان توان مالی یکسانی ندارند، میدان‌های میوه‌تره‌بار می‌توانند به شهروندان کمک کنند...

صفحه ۴

۱۸۱۹
جهت کسب اطلاعات بیشتر و سفارش آگهی
با نزدیکترین دفتر قبول آگهی تماس بگیرید
شرح در صفحه ۳

با تبلیغات در **همیشه برای**
درست به هدف بزنید

آنتن ریک

بازار چه «نایب آقا» مرمت می شود

گفت: «فاز یک و ۲ طرح مرمت بازارچه ۱۰۰ ساله نایب آقا که از اواخر دوران قاجار در خیابان فروزش به جای مانده، از سوی اداره زیباسازی در دست تهیه است.»

شهریار منطقه ۱۱ تهران گفت: «فاز یک و ۲ طرح مرمت بازارچه ۱۰۰ ساله نایب آقا که از اواخر دوران قاجار در خیابان فروزش به جای مانده، از سوی اداره زیباسازی در دست تهیه است.»

بینایی سنجی رایگان کودکان

طرح رایگان بینایی سنجی کودکان برای پیشگیری از تنبلی چشم با مشارکت اداره بهداشتی جنوب تهران و اداره سلامت درسراهای محله منطقه ۱۰ اجرا می شود.

پویش «هم سایه هم» در محله عباس آباد

شهردار منطقه ۷ از اجرای پویش ارتقای فرهنگ آپارتمان نشینی با شعار «هم سایه هم» در محله عباس آباد با هدف بالا بردن کیفیت زندگی شهرنشینی و رفاه اجتماعی و امید به زندگی به‌ویژه در محله‌هایی که بافت فرسوده دارند، خبر داد.

گالری شهری» به بلوار کشاورز می‌آید

شهردار منطقه ۶ تهران از تعریف پهنه فرهنگی در ضلع شمالی خیابان کریمخان زند و برنامه‌ریزی برای راه‌اندازی گالری شهری در بلوار کشاورز خبر داد.

شناسایی ۱۰۰۰ ساختمان نایبمن در منطقه ۱۲

شهردار منطقه ۱۲ از شناسایی ۱۰۰۰ ساختمان نایبمن در منطقه ۱۲ خبر داد. علی محمد سعادت با اعلام این خبر به محدودیت‌های تخریب و نوسازی موجود در منطقه ۱۲ اشاره کرد و گفت: «فضاهای تاریخی و حقوق مالک و مستاجر از جمله آنهاست.»

میز خبر

«کاپ» به نواحی پنجگانه منطقه ۷ رسید

معاون خدمات شهری و محیط‌زیست شهردار منطقه ۷ از اجرای طرح کاپ، کم‌حجم‌سازی و تفکیک پسماند در مبدأ، در نواحی پنجگانه این منطقه خبر داد.

«عباس مافی» گفت: «کاهش مخازن ۱۱۰۰ لیتری در شهر، تفکیک پسماند از مبدأ، حذف عوامل غیرمجاز، کاهش تولید پسماند و بهبود سیما و منظر شهری تنها بخشی از اهداف اجرای طرح کاپ است که در تلاشسیم به بهترین شکل ممکن در این منطقه اجرا شود.»

او اضافه کرد: «آموزش و اطلاع‌رسانی لازم در همه نواحی و به‌صورت محله‌محور و انعقاد تفاهنامه‌های کاری از اقدامات اجراشده از سوی شهرداری این منطقه برای اجرای طرح مذکور بوده است.» مافی در ادامه گفت: «آموزش‌های لازم به‌صورت مستمر توسط کارشناسان اداره مدیریت پسماند در خیابان‌های منتخب از جمله شهید مدنی در ناحیه یک، شهید نامجو در ناحیه ۲، بهار جنوبی در ناحیه ۳، خیابان‌های شهید عربعلی، شهید قندی و خرمشهر در ناحیه ۴ و شهدای ناجا در ناحیه ۵ از محورهای منتخب این منطقه برای اجرای طرح کاپ هستند که در حال انجام است.»

او گفت: «در این طرح ضمن آموزش چهره‌به‌چهره و اطلاع‌رسانی درباره برنامه‌های تدوین‌شده به‌صورت مجازی، به شهروندان فعال محله نیلوفر در قبال تحویل پسماند تفکیک‌شده به مرکز گل‌ماند، گل و گیاه اهدا شد.»

۵۲۰

متر عملیات پیاده‌روسازی بتنی و احداث مسیر نوار نابینایان در ۲ ضلع محور خیابان مالک اشتر از سوی معاونت فنی و عمران منطقه ۱۰ برای بهسازی و مناسب‌سازی در قالب پروژه‌های خردمقیاس اجرا می‌شود.

۷

ایستگاه مترو در منطقه ۶ شهرداری برای اجرای طرح TOD انتخاب شد.

۳۰۰

درخت چنار با بن ۴-۳۵ سانتیمتری در راستای اجرای طرح «زیباسازی با درخت» در طرح نهضت درختکاری در خیابان‌های معیری و امام خمینی (ع) کاشته شد.

آخر ویژه

افتخار پژوهشی برای شهرداری منطقه ۱۲ دریافت تندیس و تقدیر نامه از وزارت کشور و شهرداری تهران

شهرداری منطقه ۱۲ در جشنواره «پژوهش و نوآوری در مدیریت شهری» موفق به دریافت تندیس و تقدیرنامه از سوی معاون عمرانی وزارت کشور و شهردار تهران شد. «علی محمد سعادتی»، شهردار منطقه ۱۲ در تشریح این خبر گفت: «طرح پژوهشی ارزیابی تأثیرات اجتماعی ساماندهی و بهسازی، نوسازی و احیای بافت تاریخی خیابان لاله‌زار که به کارفرمایی شهرداری منطقه ۱۲ انجام گرفته، در محور اجتماعی و فرهنگی دوازدهمین جشنواره پژوهش و نوآوری در مدیریت شهری، با بنا به نظر کمیته علمی داوران جشنواره، به‌عنوان اثر برتر اعلام شد.» وی با بیان اینکه تحقق رویکرد «تهران، شهری برای همه» نیازمند هم‌افزایی و هم‌گرایی مراکز علمی، پژوهشی و نوآوری در ساختارهای اجرایی مدیریت شهری است، افزود: «کسب تندیس لوح تقدیر برای طرح ساماندهی و بهسازی خیابان لاله‌زار از دکتر پیروز حناچی، شهردار محترم تهران، یکی از افتخار پژوهشی برای منطقه ۱۲ در این جشنواره بود.» سعادتی که از داوران پنجمین دوره جایزه بین‌المللی خشت طلایی نیز به شمار می‌رود، تأکید کرد: «بدون تردید، سیاست‌گذاری و حاکمیت رویکردهای مطلوب در حوزه مدیریت شهری، مستلزم بررسی و شناخت علمی نوآورانه توسط اهل علم و پژوهش است که بر گزاری جشنواره‌های علمی و پژوهشی به دلیل کمک به ترویج دانش، اقدامی فاخر و ارزشمند در این زمینه به شمار می‌رود.»

Advertisement for 'Rahnamamedia' featuring a phone directory for Tehran. It includes a header with the website 'www.Rahnama.com' and a list of phone numbers for various districts and neighborhoods, such as 'آرژانتین', 'آذریقا', and 'امین حضور'.

اگر محله بهجت آباد هم صاحب میدان تره‌بار شود، میوه‌فروش‌ها با صرف هزینه کمتر می‌توانند عرفه‌های میدان میوه و تره‌بار را اجاره کنند. با این کار مشتری بیشتری هم دارند. فروش زیادتر هم سودآوری بیشتری به دنبال دارد

میدان میوه و تره‌بار: یک نیاز محلی

میدان‌های میوه و تره‌بار زیر نظر شهرداری فعالیت دارند و در تنظیم بازار محصولات کشاورزی نقش پررنگی ایفا می‌کنند. میدان‌های تره‌بار این امکان را فراهم می‌کنند تا شهروندان بتوانند محصولات مورد نیاز خود را اعم از صیفی و سبزی و... بدون حضور واسطه و با کیفیت بهتر تهیه کنند نظارت شهرداری‌ها باعث شده محصولات عرضه‌شده با قیمت مناسبی در اختیار شهروندان قرار بگیرد. در محله‌هایی مثل بهجت‌آباد که بافت محله بیشتر به سمت اداری رفته تا مسکونی، نبود این میدان‌های تره‌بار باعث به زحمت افتادن شهروندان شده است. با در نظر گرفتن میدان میوه و تره‌بار در این محله، هر کسی به فراخور نیاز می‌تواند از این امکان استفاده کند. در میدان‌های میوه و تره‌بار، علاوه بر توزیع محصولات کشاورزی و میوه و... امکان تهیه دیگر مایحتاج شهروندان هم فراهم می‌شود.

پایانخ مستول

«پهنام مهرپسند» شهردار ناحیه ۳ منطقه ۶ احداث میدان میوه و تره‌بار را مستلزم در نظر گرفتن یکسری استانداردها می‌داند: «مالکیت شهرداری، متراژ مفید، قابل دسترس بودن و پارکینگ مناسب خودرو در جمله این استانداردها هستند.» با توجه به بافت و موقعیت جغرافیایی محله بهجت‌آباد متأسفانه زمین‌ها با شرایط ذکر شده در اختیار شهرداری منطقه نیست. به گفته مهرپسند تملک چنین زمینی اعتبار قابل توجهی نیاز دارد که در شرایط فعلی امکان‌پذیر نیست. شهردار ناحیه ۳ منطقه ۶ می‌گوید که در مسیقه بودن شهروندان برای این کار نارامی، فقط یکی- دو مکان را توانستیم محله هست، بازار روز بهجت‌آباد در خیابان عضدی را هم داریم که زیر نظر شهرداری نیست. قیمت‌های این بازار روز نسبت به نرخ اتحادیه و سایر میدان‌های تره‌بار بسیار

بهنام مهرپسند
شهردار ناحیه ۳
منطقه ۶

در این خصوص بر مدیران شهرداری پوشیده نیست و امیدواریم در سال‌های آینده در صورت اختصاص بودجه مناسب در این خصوص اقدامات لازم انجام شود.

پایان مرمت اساسی موزه هنرهای معاصر

درهای هنرجهان به سوی تهران باز شد

شقایق عرفی‌نژاد

«موزه هنرهای معاصر تهران به دلیل تعمیرات گسترده تا آخر تابستان تعطیل است. در این مکان فرهنگی که دارای معماری و گنجینه‌ای ارزشمند است، پس از ۴۰ سال تعمیرات گسترده‌ای انجام خواهد شد. موزه هنرهای معاصر، پس از تمام شدن نمایشگاه مروری بر آثار علی‌اکبر صادقی، فعالیت خود را در این زمینه آغاز کرده و فعلاً تعطیل شده است. همه بخش‌های موزه در این تعمیرات که زمان‌بندی آن ۴ یا ۵ ماه پیش‌بینی شده است، تعطیل خواهد بود.» این متن خبری است که اردیبهشت ۹۷ در خبرگزاری ایسنا منتشر شد. تعطیلی ۵ ماهه‌ای که در این خیر اعلام شد، کمی بیشتر از این مدت طول کشید، چیزی بیشتر از ۲ سال! در این مدت، به دلیل حساسیتی که روی این مجموعه بی‌ظنیر و مهم وجود دارد و پرسش‌های اهالی هنرهای تجسمی، «هادی مظفری» مدیرکل مرکز هنرهای تجسمی، هم با خبرگزاری‌های مختلف صحبت کرد و دلایلی برای این تعطیلی طولانی ارائه داد: «در این برنامه زمان‌بندی شده ۲ نکته محاسبه نشده بود. نخست آنکه برنامه زمان‌بندی شده حسدی بود و مدیریت پروژه و جبهه‌های کاری در آن لحاظ نشده بود و دومین مورد به پیش‌بینی مالی پروژه مربوط بود که در این مدت دچار نوسانات شد. از آنجا که پروژه از اردیبهشت ۹۷ آغاز شده بود، طبیعتاً در اردیبهشت ۹۸ به پایان خواهد رسید و نه شهریور ۹۷.» هر چند این پیش‌بینی هم درست پیش نرفت.

اما به هر حال و با وجود تأخیر فراوان، موزه هنرهای معاصر تهران پنجشنبه گذشته با حضور هنرمندان و با نمایشگاهی از آثار «منیره‌اعتمادی» که به موزه اهدا شده است، افتتاح شد. این افتتاحیه البته برای اهالی هنر و همه کسانی که نگران این گنجینه بودند، خبر خوبی است، اما مهم‌تر این است که در این بازسازی و مرمت هیچ آسیبی به هیچ بخشی از آن و آثار بسیار مهم آن نرسیده باشد.

دردرهای یک بازسازی

«علی سلیسه‌پور» مسئول اسناد و آرشیو و مستندسازی موزه، چند روز مانده به بازگشایی مستندسازی موزه، توضیح می‌دهد: «موزه از سال ۵۶ که گشایش یافته بود تا ۲ سال پیش مرمت نشده بود و از نظر معماری و تأسیساتی دچار نقص شده

بازسازی می‌گوید: «برای جایی مثل موزه هنرهای معاصر که هم ساختمانش یک معماری ارزنده است و هم گنجینه‌ای از هنر در آن نگهداری می‌شود، طولانی شدن روند بازسازی شاید طبیعی است. هر فاز این بازسازی ماجرای جداگانه و چالش دیگری بود. برای مثال، وقتی وارد تأسیسات برق شدند، مشکلات عدیده‌ای وجود داشت که حل آنها زمانبر بود. یا برای مرمت گنجینه و دخل و تصرفی هم نباید در معماری صورت می‌شد و روی ریل‌های موقت می‌رفت. همین کار ۴ ماه طول کشید؛ چون کار حساسی بود. مشکلات پیش‌بینی‌نشده هم در کار بود که تیم مجبور می‌شد به جای یک ماه ۲ ماه روی یک مسأله و یک بخش کار کند. ساختمان ساده‌ای نبود و دخل و تصرفی هم نباید در معماری صورت می‌گرفت. ضمن اینکه البته مشکلات مالی هم وجود داشت.»

او می‌گوید در این مدت روی تأسیسات برق، تأسیسات حرارتی و سیستم دمای گنجینه که رطوبت و دمای گالی‌ها را تنظیم می‌کند، پشت‌بام موزه و زیرسازی کار شده و شیشه‌ها و قاب‌های پنجره‌ها هم تعویض شده‌اند.

دخل و تصرف در بنا غیر ممکن بود

نگرانی بزرگ در بازسازی این موزه صدمه دیدن و دخل و تصرف در بنا بود. سلیسه‌پور که در معاونت هنری اداره کل هنرهای تجسمی هم فعال است، می‌گوید: «من ۲۰ سال است که در معاونت هنری مشغولم. ۱۶ سال از این مدت را در حراست و امنیت موزه بودم. با همین تجربه می‌گویم دخل و تصرف در این بنا غیرممکن بود. بنا بتونی است و اصلاً نمی‌شود صدمه‌ای به آن وارد کرد. این را می‌دانیم که بسیاری در مورد امنیت آثار نگرانند. ولی صدمه هم آثار هم غیرممکن است. من مسئول مهم‌تر این است که در این بازسازی و مرمت هیچ آسیبی به هیچ بخشی از آن و آثار بسیار مهم آن نرسیده باشد.

علی سلیسه‌پور
مسئول اسناد و آرشیو
و مستندسازی موزه

به هر حال در این مدت با تمام خبرهای بد، خیر بازگشایی موزه هنرهای معاصر خبر خوشی بود. ارزش این موزه برای شهر با تمام آثار نقاشی و حجم بی‌همتايش بسیار است و انتظار می‌رود این بازسازی و بازگشایی به تمامی به نفع حفظ آن باشد.

گنجینه ۴۰میلیون دلاری

وقتی از موزه هنرهای معاصر تهران صحبت می‌کنیم، از یکی از ۱۰ موزه برتر جهان حرف می‌زنیم. این موزه در سال ۵۶ و در بخشی از پارک لاله در محله امیرآباد ساخته شده است. معمارش «کامران دیبا» است که آن را با الهام از یادگیرهای مناطق کویری در ۵ هزارمترمربع طراحی کرده است. در موزه هنرهای معاصر مهم‌ترین گنجینه‌های هنر مدرن از اروپا و آمریکا نگهداری می‌شود و در واقع یکی از مهم‌ترین مجموعه‌های هنر نوگرا در جهان است. در این موزه، آثاری از جنبش‌های مختلف هنری از جمله اکسپرسیونیسم انتزاعی، پاپ‌آرت، مینیمالیسم، هنرهای مفهومی و فوتورالیسم وجود دارد. تعداد آثار این موزه به بیشترین از ۴ هزار اثر ارزشمند از نخبگان هنرهای تجسمی می‌رسد که ۴۰۰ تا از آنها ارزش استثنایی دارند. از جمله کارهایی از پل گوگن، آگوست رنوار، پابلو پیکاسو، رنه ماگریت، جکسون پولاک، اندی وارهول و آبروتو جاکومتی. موزه هنرهای معاصر در کنار پارک لاله، هتل لاله و موزه فرش که در مقابل موزه هنرهای معاصر به هنرهای کلاسیک ایرانی مثل فرش می‌پردازد، در واقع بخشی از پروژه مدرنیزاسیون تهران در دهه ۵۰ هستند. ایده اصلی در واقع این بود که محل مشخصی برای نمایش آثار سده ۲۰ میلادی وجود داشته باشد. به این ترتیب، اگر تمام آثار موزه به نمایش در می‌آمد، بازدیدکنندگان می‌توانستند از هر هنرمند نامدار این قرن دست‌کم یک اثر ببینند. آثار ایرانی و خارجی این موزه به وسیله کارشناسان هنری خریداری شد. هزینه این خرید هم از سوی شرکت ملی نفت ایران و همین‌طور سازمان برنامه و بودجه تأمین می‌شد. «دانا استاین» که مشاور هنری موزه و مسئول خرید بخش اصلی آثار جمع‌آوری‌شده برای موزه هنرهای معاصر بود، کل مبلغ هزینه‌شده برای خرید گنجینه گرانبهای موزه را حدود ۴۰ میلیون دلار تخمین زده است. علاوه بر آثار ارزشمند، موزه هنرهای معاصر امکانات دیگری هم دارد. این موزه ۹ گالری تودرتو دارد. در کنار آن، کتابخانه تخصصی هنرهای تجسمی هم در این مجموعه وجود دارد که نزدیک به ۵ هزار کتاب فارسی و غیرفارسی با موضوعاتی مثل معماری، نقاشی، طراحی، ارتباط تصویری، عکاسی و سینما در آن قابل دسترس است. سینما تک، کتابفروشی و رستوران که ۴ تندیس اسب و سواران از ماریت، درمانگر از رنه ماگریت، زن ایستاده و مرد در حال قدم زدن از آبروتو جاکومتی که در باغ تندیس‌ها و در فضای بیرونی موزه قرار دارند، از آن قابل مشاهده‌اند، از دیگر آثار موزه‌اند.

گلایه اهالی بریانک از درسهای همسایه‌ای که قرار است مایه آرامش باشد

مشکل نور در بوستان نور

بهاره خسروی

مجله بریانک یکی از نخستین محله‌های تکه دهم پایتخت است. محدوده خوش آب‌وهوای تهران قدیم که به داشتن باغ و بوستان‌ها و زمین کشاورزی‌اش و کشت انواع صیفی معروف بود. اما با مرور زمان و تغییر سبک زندگی ارباب رعیتی و مدرن شدن جامعه، این باغ و بوستان‌ها و کوچه‌باغ‌ها به زمین‌هایی با قطعه‌های کوچک‌تر و مسکونی تبدیل شدند. این تغییرات حواشی مثبت و منفی برای اهالی به همراه داشته است. بوستان نور در بلوار رضایی محله بریانک از بقایای همان باغ‌های تقسیم‌شده میان اهالی است که از سال ۱۳۷۶ برای توسعه سرانه فضای سبز محله و استفاده اهالی از امکان تفریحی عمومی به بهره‌برداری رسیده است. اما بوستان چند وقت است که برای اهالی و همسایگانش دردسرساز شده است. در این گزارش، همراه با «فریبا نیکومنش راد» عضو هیئت‌رئیس شورایی بریانک، راهی بوستان نور شدیم و از نزدیک پای درد دل همسایه‌های این بوستان نشستیم.

یکی از مهم‌ترین نیازهای هر شهروندی، به‌ویژه در این روزهای کرونازده، رعایت بهداشت و نظافت در اماکن عمومی است و حفظ آن ارتباط دوسویه شهروندان و مدیریت شهری را می‌طلبد. «لیلاظفرمند» مسئول غرفه بازیافت مقابل بوستان نور، این را می‌گوید و ادامه می‌دهد: «این بوستان از لحاظ نظافت وضعیت مطلوبی ندارد. اغلب مردم زباله‌ها را داخل بوستان رها می‌کنند و در زمان نظافت هم زباله‌ها نصب باغچه می‌شود. البته نقصان نظافت فقط به فضای داخلی بوستان محدود نمی‌شود. وضعیت نظافت سرویس‌های بهداشتی هم چندان مطلوب نیست و استفاده از آنها برای شهروندان مشکل‌ساز است.» نامناسب و خراب بودن شیرهای آبجوری از دیگر مشکلاتی است که ظفرمند به آن اشاره می‌کند و معتقد است حتماً باید به این وضعیت رسیدگی شود.

سروصدای زیاد

روشنایی بوستان‌ها بعد از غروب برای ایجاد امنیت و بهرمندی شهروندان از فضاهای طبیعی یکی از مهم‌ترین نیازهای هر بوستان است، البته به شرط اینکه باعث مزاحمت برای خانه‌های مسکونی مجاور بوستان‌ها نباشد. «زهرآ کریمی» از اهالی کوچه صالح‌آبادی و همسایه پارک نور، با گلایه می‌گوید: «نور پروژکتورهای بوستان به‌صورت مستقیم به خانه اهالی می‌تابد. این موضوع در ساعات پایانی شب که وقت استراحت است بیشتر آزاردهنده می‌شود. مشکل بعدی مربوط به زمین چمن بوستان است. اغلب تا نیمه‌های شب صدای مشغول بازی در آن هستند و صدای برخورد توپ به دیوارهای فلزی زمین بازی و همچنین سروصدای پرهیجان بازیکنان هم از دیگر مشکلات و دردسره‌های بوستان نور برای همسایه‌های مجاورش است.» کریمی در ادامه اضافه می‌کند: «ما مخالف ورزش و بازی نیستیم، اینکه فضایی باشد تا بچه‌های محله بازی کنند و از آسیب‌های اجتماعی پیشگیری شود کار خوبی است. اما هر چیزی به زمان و قاعده‌اش. اگر حضور آنها در زمان مشخصی باشد، خیلی بهتر است.»

مشکلات روز

بوستان نور به ۲ بخش غربی و شرقی تقسیم می‌شود و این وضعیت برای معتادان، خرده‌فروشان موادمخدر و خفت‌گیرها فرصت ایجاد کرده است. مخفی شدن زورگیرها در دل این بوستان از دیگر مشکلاتی است که اهالی به آن اشاره می‌کنند. «حمد مستوفی» از اهالی کوچه صالح‌آبادی، با بیان این نکات می‌گوید: «فروب‌ها زمان حضور و تردد افراد ناباب و غیرمحللی در بوستان نور است. البته در طول روز هم مواردی از رفت‌وآمد آنها در محله داریم. همین چند

بعد از شنیدن گلایه اهالی در مورد نیازهای اجتماعی و شهری، برای دریافت پاسخ مشکلات شهری به سراغ شهردار ناحیه یک رفتم. «اشکان صومی» در این‌باره می‌گوید: «نورپردازی بوستان‌ها برعهده شهرداری است. طبق قاعده، برای ایجاد امنیت فضای بوستان‌ها حتماً باید روشن باشد. اینکه روشنایی بوستان برای همسایه

اجرای طرح امنیت محله‌محور

هفته‌ای ۲ یا ۳ روز طرح امنیت محله از سوی نیروی انتظامی برای پاکسازی بوستان‌های تحت کنترل حوزه کلانتری ۱۱۱ هفت‌چنار در تکه دهم پایتخت اجرا می‌شود. رئیس کلانتری ۱۱۱ هفت‌چنار با بیان این مطلب درباره اجرای طرح گفته‌شده در بوستان نور توضیح می‌دهد: «یکی از بوستان‌هایی که هنگام اجرای طرح امنیت محله‌محور به‌شخصه در آن حضور دارم، همین بوستان است که به ۲ بخشی غربی و شرقی تقسیم شده. هر هفته دستگیری خرده‌فروشان موادمخدر را در دستور کار داریم. هفته گذشته هم در خلال اجرای طرح جمع‌آوری معتادان متجاهر ۷ - ۸ نفر از بوستان نور جمع‌آوری شدند.» به گفته سرهنگ «هادی زماینیان»، البته جوان‌هایی که در این بوستان حضور دارند در تعریف نیروی انتظامی از اراذل محسوب نمی‌شوند، بلکه از اهالی هستند که در آنجا جمع می‌شوند، اما به محض ایجاد مزاحمت و تماس اهالی، همکاری ما طرح پاکسازی را اجرا می‌کنند. یک افسر را هم بعد از ظهر‌ها برای پاکسازی بوستان و برخورد با مزاحمان مأمور کرده‌ایم.

وقت پیش، طرف‌های صبح بود که کیف یکی از اقوام ما را زدند. چند بار هم از خانم‌ها در کوچه خفتگیری شده و همسایه‌ها از سروصدای آنها متوجه ماجرا شده‌اند.»

استعمال موادمخدر

این روزها یکی از مهم‌ترین مشکلات اغلب بوستان‌ها حضور معتادان برای استعمال موادمخدر و مخفی کردن مواد در این جور مکان‌هاست. موضوعی که بوستان نور از آن مستثنی نیست. «کاظم‌زلفی» از اهالی بریانک، با اشاره به افزایش مصرف موادمخدر در میان نسل جوان در بوستان‌ها می‌گوید: «از غروب، حضور معتادان و موادفروش‌ها حس می‌شود. دور هم جمع می‌شوند و دختر و پسر مواد مصرف می‌کنند. در این شرایط هیچ خانوادگی به حضور در پارک تمایل ندارد. وقتی کسی فرزند خرده‌سال یا نوجوان دارد، ترجیح می‌دهد تا فرزندانش از این فضاها دور باشد. در واقع غروب‌ها تا پاسی از شب پارک باتوق غریبه‌ها و افراد غیرمحللی می‌شود.»

جمع‌آوری سته‌های ورزشی

یکی از امکانات بوستان نور برای شهروندان محله بریانک سته‌های ورزشی است، اما به‌تازگی تعدادی از سته‌های ورزشی در بخش غربی بوستان جمع‌آوری شده است. با این اقدام در ساعت شلوغی پارک و هنگام ورزش کردن، شهروندان به‌درد می‌افتند. «محمد رستمی» از قدیمی‌های محله بریانک، با اشاره به کمبود سته‌های ورزشی در بوستان نور می‌گوید: «ورزش جزء جدانشدنی زندگی است، به‌ویژه در این روزهای کرونایی که دچار کم‌تحركی شده‌ایم بیش از همیشه نیاز به ورزش کردن داریم. اما مدتی است که تعدادی از سته‌های ورزشی بوستان را جمع‌آوری کرده‌اند و چیزی جایگزین آن نشده است و بعضی از وسایل ورزشی موجود فرسوده شده‌اند و نیاز به تعمیر دارند. ورزش کردن با دستگاه‌های فرسوده و خراب باعث آسیب دیدن اهالی می‌شود.»

ایجاد امنیت اجتماعی برای بانوان

مهم‌ترین نیاز همسایه‌های بوستان نور، تأمین امنیت اجتماعی به‌ویژه برای بانوان در ساعات تاریکی هواست. نکته‌ای که «فریباراد» عضو هیئت‌رئیس شورایی محله بریانک، به آن تأکید می‌کند و می‌گوید: «همه مواردی را که اهالی بیان کرده‌اند، حتماً از طریق مسئولان مربوط پیگیری می‌کنیم. از نیروی انتظامی هم تقاضا داریم تا در تاریکی شب و هنگام غروب گشت‌زنی بیشتری انجام دهد تا اهالی و بانوان برای تردد کمتر در هراس باشند. البته برای تأمین امنیت اجتماعی بانوان و حضور آنها در فضاها و اماکن عمومی، اختصاص یافتن پارک نور به بانوان را برای ورزش صبحگاهی به شهرداری منطقه پیشنهاد دادیم. امیدواریم با انعکاس گزارش، مشکلات اهالی هم تا حدودی حل و فصل شود.»

را شاهدیم.» صومی همچنین درباره جمع‌آوری سته‌های ورزشی توضیح می‌دهد: «سته‌های ورزشی عمر مفید دارند. خریداری می‌کنیم و در اختیار پیمانکاری قرار می‌دهیم و در مواقع فرسودگی جمع‌آوری می‌شوند. این دستگاه‌ها اگر قابلیت تعمیر داشته باشند، تعمیر می‌شوند و در غیر این صورت تا قرارداد جدید باید منتظر بود.»

اشکان صومی
شهردار ناحیه یک

پژوهش را از چه زمانی شروع کردید؟

حدود ۱۵ سال است پژوهش انجام می‌دهم. در شروع فعالیت‌م شیمی تدریس می‌کردم و برای کارهای پژوهشی که در دوران لیسانس و فوق‌لیسانس انجام داده بودم و به خاطر ثبت اختراع، عضو بنیاد ملی نخبگان هم هستم. «چه چیزی در فرایند پژوهش برایتان جذاب است؟»

پژوهش دید من را به زندگی عوض کرده است. باعث شده در برابر مشکلات زندگی جا نزنم. روی اعتماد به نفسم هم تأثیر داشته و موجب شده بتوانم کار گروهی انجام دهم. می‌توانم بگویم عاشق پژوهش

هستم و دوست دارم همه را به این کار تشویق کنم. یکی از اهدافی که در این سال‌ها دنبال می‌کردم این بود که یک رویداد ملی برگزار کنم. خوشحالم که امسال با حمایت‌های ویژه خانم دکتر شاه ولایتی که از استادان من هستند و نقش زیادی در کارهای من داشته‌اند و با همراهی معاونت پژوهشی دانشگاه یادگار امام، توانستیم جشنواره ملی شیمی یادگار را راه‌اندازی کنیم که در تمام حوزه‌های پژوهش‌های دانش‌آموزی در حال برگزاری است و اسفندماه هم نتایج‌ش مشخص می‌شود. خیلی خوشحالم در روزهایی که به دلیل کرونا خیلی از کارها تعطیل است، ثابت کردیم پژوهش تعطیل نیست و فضایی ایجاد کردیم که بچه‌ها در این زمینه با هم کار و رقابت کنند و طعم شیرین موفقیت را بچشند. امیدوارم شاهد حضور پرشور بچه‌ها در این جشنواره باشیم. بچه‌ها می‌توانند حتی با داشتن یک ایده و نه یک پژوهش کامل در این جشنواره شرکت کنند. «درباره تدریس در مدرسه بگویند. تدریس پژوهش در مدرسه و گنجاندن آن در برنامه‌های درسی دانش‌آموزان چه تأثیری بر آنها دارد؟»

در سال‌های اخیر، بسیاری از مدارس به این قضیه توجه ویژه کرده‌اند و خواسته‌اند فقط روی محفوظات بچه‌ها کار نکنند. این مدارس سعی کرده‌اند فعالیت‌های مهارتی برای بچه‌ها داشته باشند. یکی از این فعالیت‌های مهارتی پژوهش است. الان حدود ۴ سال است که با کسانی که پیش از این دانش‌آموزم بوده‌اند، یک تیم پژوهشی راه انداخته‌ایم. این دانش‌آموزان کسانی‌اند که وارد تیم مدارس مختلف در تهران از پیش‌دبستانی تا پایه یازدهم را پوشش می‌دهد. خیلی خوشحالم با کسانی کار می‌کنم که خودم آموزششان داده‌ام و حالا می‌بینم آموزش‌هایم به ثمر نشسته‌اند. دانش‌آموزان هم وقتی این افراد را می‌بینند آینده‌ای را برای خودشان ترسیم می‌کنند و این موضوع می‌تواند در سرنوشت کاری و شغلی‌شان تأثیر داشته باشد. پژوهش می‌تواند یک کار موث و حتی دائم‌دارم با کسانی باشد که به تدریس این رشته علاقه‌مندند. به نظرم وجود کلاس‌های پژوهش در هر مدرسه‌ای ضروری است. این کار باعث تقویت اعتماد به نفس بچه‌ها می‌شود و نحوه سخنوری را به آنها یاد می‌دهد. «شما چطور با بچه‌ها کار می‌کنید که این اتفاق برایشان بیفتد؟» من در دوره لیسانس و فوق‌لیسانس کارهای پژوهشی زیادی کرده‌ام که منجر به ثبت اختراع شد و از کشورهای دیگر پذیرش داشتم و به واسطه اینکه عضو هیأت علمی نخبگان بودم، مدرس

حدود ۴ سال است که با کسانی که پیش از این دانش‌آموزم بوده‌اند، یک تیم پژوهشی راه انداخته‌ایم

وقتی بچه‌هایی را که کار پژوهشی می‌کنند با بچه‌هایی که این کار را نکرده‌اند، مقایسه می‌کنم. می‌بینم دسته اول در زندگی مقاوم‌ترند و در برابر سختی خودشان را به‌سادگی نمی‌یازند و راه‌حل ایجاد می‌کنند

فوت‌وفن پژوهشگری در گفت‌وگو با عضو بنیاد ملی نخبگان

از ایده تا اختراع در پژوهش‌سراهای محلی

شقایق عرفی‌نژاد

آنچه در مدارس به بچه‌ها آموزش داده می‌شود، بیشتر درس‌هایی از پیش تعیین‌شده و حفظیات است و کمتر خلاقیت و نوآوری. «ترکس احمدآقایی» اما کلاس دیگری برای بچه‌ها دارد. او که دانشجوی دکتری شیمی کاربردی است و مخترع و عضو بنیاد ملی نخبگان، در کلاس پژوهش به دانش‌آموزانش تحقیق و ایده‌پردازی علمی را یاد می‌دهد. احمدآقایی ساکن محله هفت‌تیر است و در مدارس مختلف منطقه ۷ معاون پژوهشی بوده و حالا هم دبیر جشنواره ملی علمی - پژوهشی شیمی یادگار امام است که قرار است هفته اول اسفند برگزار شود. با او درباره پژوهش و اینکه چطور می‌توان در محله‌ها پژوهش‌سراهایی کاربردی داشت، صحبت کرده‌ایم.

این کار تشویق می‌شوند. ایجاد این اشتیاق در بچه‌ها قطعاً برای خودتان هم جالب است.

بله. حس و حال بچه‌ها و اینکه این قدر علاقه‌مندند، برایم جذاب است. دانش‌آموزانی داریم که از نظر درسی چندان قوی نیستند، اما در پژوهش خیلی خوب ظاهر می‌شوند و حتی معلمانش متعجب می‌شوند که دانش‌آموزی که در درس ریاضی یا علوم ضعیف است، چقدر خوب پژوهش می‌کند. این ویژگی در پژوهش دانش‌آموزی، پژوهش‌ها برای تأیید به دانشگاه‌ها فرستاده می‌شوند. اما در پژوهش برای محلی، حتی کار پژوهشی آزمایشگاهی را برای تأیید به دانشگاه‌ها ارسال نکنند، باز هم اتفاقات خوبی می‌افتد. در مراکز محلی پژوهش، دانش‌آموز می‌تواند فقط با روند کلی تحقیق و پژوهش و اینکه چطور یک ایده را به اختراع تبدیل کند آشنا شود. این کار ذهن دانش‌آموز را باز می‌کند.

«به نظر تان منطقه ۷ ظرفیت این کار را دارد؟» با توجه به اینکه در منطقه ۷ دانش‌آموزان مشکلاتی از شکلات جامعه را حل می‌کنند و این اتفاق بزرگی است. بچه‌ها حس و حال گروهی را تجربه می‌کنند و از

منیت رها می‌شوند و صبوری و نظم و انضباط را یاد می‌گیرند. شور و حالی که شرکت در مسابقات دارد و خوشحالی‌ای که در صورت جایزه گرفتن احساس می‌کند و اعتماد به نفسی که به دست می‌آورد، بسیار ارزشمند است. حتی اشک‌هایی که بعد از یک شکست می‌ریزند، فوق‌العاده ارزشمند است، چون می‌آموزند زندگی فقط پیروز شدن نیست و یاد می‌گیرند چطور از شکست‌ها تجربه کسب کنند. بچه‌ها بعد از یک سال کار به‌عنوان یک مخترع در خانه و مدرسه شناخته می‌شوند و این امتیاز روی درشان هم تأثیر می‌گذارد.

فکر می‌کنید چطور می‌توان پژوهش‌سراهای محلی راه انداخت و کاری کرد که واقعاً مؤثر باشند و پژوهشگران یا دانش‌آموزانی را که تازه با این مسئله آشنا می‌شوند، جذب کرد؟

این فکر بسیار طرح خوبی است. بسیاری از مدارس دولتی این امکان را ندارند. سال‌ها در مدارس دولتی کار کرده‌ام. این کار بیشتر در مدارس غیرانتفاعی صورت می‌گیرد. پژوهش‌سراهایی در محله‌ها وجود دارند، اما چندان فعال و قوی نیستند. اگر پژوهش‌سراهایی باشند که دانش‌آموزان مستعد را رصد کنند، بسیار اتفاق خوبی است. در روند پژوهش دانش‌آموزی، پژوهش‌ها برای تأیید به دانشگاه‌ها فرستاده می‌شوند. اما در پژوهش برای محلی، حتی کار پژوهشی آزمایشگاهی را برای تأیید به دانشگاه‌ها ارسال نکنند، باز هم اتفاقات خوبی می‌افتد. در مراکز محلی پژوهش، دانش‌آموز می‌تواند فقط با روند کلی تحقیق و پژوهش و اینکه چطور یک ایده را به اختراع تبدیل کند آشنا شود. این کار ذهن دانش‌آموز را باز می‌کند.

«به نظر تان منطقه ۷ ظرفیت این کار را دارد؟» با توجه به اینکه در منطقه ۷ دانش‌آموزان مشکلاتی از شکلات جامعه را حل می‌کنند و این اتفاق بزرگی است. بچه‌ها حس و حال گروهی را تجربه می‌کنند و از

روایت چهره‌ها و اهالی از خیزش مردمی سال ۵۷ در محله‌های قدیمی پایتخت

انقلاب

در قلب تهران شکوفا شد

فاطمه عسگری نیا

انقلاب اسلامی ایران در سال ۵۷، همزمان با دیگر شهرهای بزرگ، در کوچه‌پسکوبه‌ها و محله‌های پایتخت جاری بود و مبارزه در مساجد و محافل محلی ادامه یافت و به تغییر یک حکومت انجامید. نقش محله‌های تهران و اهالی آن در پیروزی انقلاب اسلامی بر کسی پوشیده نیست، به‌خصوص محله‌های مرکزی شهر. سری به این محله‌ها زدیم و پای روایت‌های اهالی قدیمی آن نشستیم.

خاطره علی ربیعی، سخنگوی دولت از روزهای منتهی به انقلاب اسلامی از جوادیه تا بازار به دنبال سخنرانی‌های انقلابی

در آن روزهای انقلاب ۲۳ ساله بودم. در محله جوادیه زندگی می‌کردیم. درست است فعالیت‌های انقلابی در مساجد محله‌های پایین با شور و حال خاصی برگزار می‌شد، اما ما دوست

داشتیم همیشه در مجالس وعظ خطیبان بزرگی که به محافل انقلابیون در بازار می‌آمدند، حاضر شویم. اعتقاد داشتیم این سخنرانی‌ها به اهداف و رسالت‌های انقلابی امام(ره) بیشتر نزدیک است. بعد هم سعی می‌کردیم این سخنان و شنیده‌ها را در جمع بچه‌های محل خود بازگو کنیم. بازار نقشی حیاتی در روند حرکت‌های انقلابی داشت، به خاطر همین همیشه مجالس سخنرانی بزرگان در مساجد حوالی بازار برگزار می‌شد. بازار هم تکیه‌گاه اقتصادی مبارزات بود، هم به لحاظ در بر گرفتن مراکز مذهبی و مساجد مهم، محل خوبی برای دوره‌می انقلابیون بود. خیلی اوقات همین مجالس سخنرانی به خاطر تندگویی سخنرانان علیه نظام شاهنشاهی به هم می‌ریخت و در نهایت منجر به دستگیری روحانیون مبارز می‌شد. در مسیر بازگشت از این مجالس، عمدتاً جوانان انقلابی کار پخش اعلامیه را دنبال می‌کردند. از بازار تا جوادیه را پیاده می‌آمدیم و گاه اعلامیه‌ها را دسته‌ای در مسیر پخش می‌کردیم و گاه کوچک‌به کوچک.

حجت‌الاسلام سید محمد خلیلی طهرانی امام جماعت مسجد سنگی کلیشه‌سازی تصاویر انقلابیون جوان بودیم و سر پر شور و شوری داشتیم. پدرم روحانی بود و واعظ، اما بیشتر تأکیدش روی درس خواندن بنده بود. اما من که آن زمان همراه با دوستانم

دوست داشتم در مبارزات انقلابی حضور داشته باشم، از هر فرصتی برای این فعالیت‌ها استفاده می‌کردم. خوشنویسی‌ام بین دوستان زبانزد بود و در کارهای هنری کلا ذوق زیادی داشتم. به خاطر همین، هرچه برگه رادبولوی بود جمع می‌کردم برای درست کردن کلیشه و کشیدن عکس امام خمینی(ره) روی دیوارها. صبح تا شب تمام عشقمان این بود که به محض تعطیل شدن مدرسه دور هم در خانه یکی از بچه‌ها جمع شویم. کلیشه‌ها را با برگه‌های رادبولوی درست می‌کردیم؛ یا عکس امام خمینی(ره) بود یا عکس دکتر شریعتی. بعد با اسپری رنگی به خیابان می‌رفتم و روی دیوارهای محله این عکس‌ها را چاپ می‌کردیم. ۲ نفر از بچه‌ها سر کوچک‌ها و خیابان کشیک می‌دادند و من و یکی دیگر از بچه‌ها با سرعت اسپری را روی کلیشه می‌پاشیدیم. گاهی آنقدر با هول و عجله این کار را می‌کردیم که وقتی به خانه برمی‌گشتیم دست‌های رنگی و لباس‌های رنگی شده خیر از کارهای پنهان و آشکارمان می‌داد. تا ۷ سال پیش هم وقتی در محله قدیمی‌مان قدم می‌زدم تعدادی از این کلیشه‌ها به یادگار مانده از دوران انقلاب را می‌شد روی در دیوار محله دید. از آنجا که از نوجوانی خط خوشی داشتم بچه‌ها کار شعارنویسی روی دیوارهای محله و شهر را هم به من سپرده بودند. ناگفته نماند که در حین خیلی از این فعالیت‌ها با حضور مأموران شاه تهدید می‌شدیم و پا به فرار می‌گذاشتیم، اما باز به کارهایمان ادامه می‌دادیم.

محمد هاشم مصاحب، محله خراسان: شرکت در راهپیمایی‌ها پنهان از چشم خانواده

در آن زمان دانش‌آموز مدرسه علوی بودم. حضور معلمان مبارز و سخنان آنها باعث شد تا به جمع انقلابیون بپیوندم. از آنجا که این مدرسه از همان ابتدا مذهبی بود یکسری فعالیت‌های انقلابی در قالب گروه‌های تئاتر و سرود صورت گرفت. یادم می‌آید سال ۵۷، نزدیک محله سرچشمه، مشغول شعار دادن و تظاهرات بودیم که نیروهای گارد حمله کردند. همراه برادرم در کوچه‌ها رفتم. در یک کوچه بن‌بست، صاحب یکی از خانه‌ها در را به روی ما باز کرد. صاحبخانه گفت بروید پشت‌بام و از آنجا فرار کنید. گاردی‌ها آمدند و حدس زده بودند که ما در خانه هستیم یا لگد به در می‌کوبیدند. کمی ترسیده بودیم که ننگد بیایند داخل. فرمانده‌شان رسید و گفت: بیایید برویم! آن طرف جمع شدند. پدر و مادرم و برادر بزرگ ترم هم در تظاهرات شرکت می‌کردند، ولی هیچ‌وقت به ما نمی‌گفتند. مادرم می‌گفت می‌روم روزه. یا برادرم می‌گفت می‌روم جایی. من هم دست خواهرم را می‌گرفتم و می‌رفتیم تظاهرات. بعد که برمی‌گشتند، گاهی که ما را دیده بودند، می‌گفتند آنجا چکار می‌کردید؟ من می‌گفتم مگر شما روزه نبودید؟

و بهبهانی در همین مسجد متحمن شدند. رژیم پهلوی به دلیل تأثیر زیادی که این مسجد در شکل‌گیری و هدایت بازاری‌های انقلابی داشت، مدتی فعالیت‌های این مسجد را تعطیل کرد، اما تحت فشارهای کاسیان و بازار و علما این منع فعالیت چندان دوامی نداشت. افرادی مثل فلسفی روی منبر این مسجد برای مردم سخنرانی و آنها را با اندیشه مبارزه علیه استکبار و ظلم آشنا می‌کردند.

فاطمه دهمران: زنان در صف اول راهپیمایی راهپیمایی‌ها اغلب با حضور زنان برگزار می‌شد. من هم آن زمان سن‌وسالی نداشتم؛ ۱۲ ساله بودم. پدرم برای شرکت من و خواهرهایم در راهپیمایی کمی سختگیری می‌کرد. می‌گفتند مراقب باشید. ولی ما از چیزی نمی‌ترسیدیم. کافی بود به گوشمان برسند که فلان خیابان تظاهرات است، خودمان را می‌رساندیم. از امامزاده یحیی تا سرچشمه و محله ایران و بهارستان تظاهراتی نبود که در آن شرکت نکرده باشیم. زنان حضور پررنگی در تظاهرات داشتند. دلیلش هم این بود که اغلب پدرانمان درگیر کارهای مخفی بودند و ستادی و اگر در تظاهرات شرکت می‌کردند ممکن بود لو بروند. یک شب پدرم به مادرم همین حرف را می‌زد و می‌گفت اگر در تظاهرات شرکت نکنم ممکن است که با لو رفتن یکی، جان همه به خطر بیفتد.

قدیر علی آبی، محله سیروس: در لیست ترور منافقان بودم نخستین فعالیت‌های انقلابی‌ام را همراه با دانشجویان دانشگاه تهران آغاز کردم. ۱۳ آبان در حیاط دانشگاه تهران، همراه با تعدادی از هم‌دانشکده‌هایم در حال تبادل اطلاعات بودیم

محمود بازرگانی، زندانی سیاسی رژیم شاه: چاپ اعلامیه با هزار و یک مصیبت آن روزها ساکن جوادیه و راه‌آهن بودیم؛ جایی که در آن روزها آب آشامیدنی سالم نداشت. خانواده‌هایی مثل ما توان خرید آب شرب سالم را نداشتند و از همان آبی که در محل بود استفاده می‌کردیم. پدرم طرفدار پروپا قرص دکتر مصدق بود، به خاطر همین از زنجان به تهران آمد. تمام کودکانی که در مسجد فرادانش جوادیه گذشت. همه فعالیت‌های سیاسی من با گوش کردن به رادیو شروع شد. سال ۴۹ بود. آن وقت‌ها ۱۳ سال بیشتر نداشتم. فهیده بودم که با رادیو می‌شود از وقایع جهان خبردار شد و رادیو گوش کردن من همزمان

آیت‌الله طالقانی از نخستین افرادی بود که با برپایی جلسه‌های تفسیر قرآن و دعوت از روحانیون دیگر برای سخنرانی، جوانان و به‌خصوص دانشجویان را متوجه مسجد کرد و تفسیری نو از قرآن را ارائه داد. خانه ایشان، به‌عنوان یکی از سردمداران مبارزه علیه رژیم طاغوت، محل برگزاری جلسات خصوصی و سخنرانی‌ها و مجالس عمومی بود. کتابخانه شخصی آیت‌الله هم مرجعی برای جوانان جویای حقیقت و علم بود.

خانه‌های انقلابی

آیت‌الله طالقانی از نخستین افرادی بود که با برپایی جلسه‌های تفسیر قرآن و دعوت از روحانیون دیگر برای سخنرانی، جوانان و به‌خصوص دانشجویان را متوجه مسجد کرد و تفسیری نو از قرآن را ارائه داد. خانه ایشان، به‌عنوان یکی از سردمداران مبارزه علیه رژیم طاغوت، محل برگزاری جلسات خصوصی و سخنرانی‌ها و مجالس عمومی بود. کتابخانه شخصی آیت‌الله هم مرجعی برای جوانان جویای حقیقت و علم بود.

مدارس رفاه و علوی

با جدی‌تر شدن حرکت‌های انقلابی و علنی شدن گاه و بیگاه مبارزات مردمی، دکتر باهنر و آیت‌الله بهشتی و دیگر انقلابی‌ها تصمیم گرفتند مدرسی را در تهران دایر کنند که فرزندان مبارزان و انقلابی‌ها و دیگر افراد مذهبی بتوانند به‌راحتی در آنها درس بخوانند و از طرفی، برای خود پایگاهی برای جلسات و تصمیم‌گیری‌های انقلابی تشکیل دهند. به همین دلیل هم، مدرسه رفاه را مخصوص دختران و علوی را مخصوص پسران راه‌اندازی کردند. این ۲ مدرسه به محض تأسیس و راه‌اندازی، پایگاهی برای مبارزات انقلابی شد و بعد از ورود امام(ره) به تهران هم به محل استقرار موقت امام(ره) و همراهانشان مبدل شد.

مسجدجامع بازار

نقش روحانیون در جذب کاسیان بازار اهمیت بسیاری داشت. همراه کردن این قشر نیاز به دانش و بیانی قوی و فوق‌العاده داشت و دقت در انتخاب سخنرانان و برگزاری جلسه‌های وعظ و خطابه را می‌طلبید. اهمیت مسجدجامع بازار هم دقیقاً به دلیل قرار گرفتن آن در قلب بازار است. بزرگانی مانند مجتهدی تهرانی و آیت‌الله شاه‌آبادی از پیش‌نمازان این مسجد در آن دوران بودند.

مدرسه و مسجد مروی

انجمن اسلامی معلمان و انجمن‌های اسلامی مهندسان برای نخستین‌بار در مدرسه علمیه مروی طی سال‌های ۱۳۴۲ و ۱۳۴۳ شکل گرفت. این ۲ انجمن که به همت افرادی مانند «محمود بورجودی» داماد حضرت امام(ره)، شکل گرفت، محلی بود برای برگزاری جلسه‌های مختلف آیت‌الله طالقانی و آیت‌الله مطهری تا شهید بهشتی و باهنر. سایر انقلابیون و روحانیون در جلسات و کلاس‌های درسی که در این مدرسه برگزار می‌شد شرکت داشتند.

مسجد ارک

سخنرانی‌ها و فعالیت‌های انقلابی و حوادث مهم و تأثیرگذار در مسجد ارک در طول تاریخ انقلاب اسلامی بر تعداد است. مراسم ختم آیت‌الله بروجردی، بحث انجمن‌های ایالتی ولایتی، انقلاب سفید و حادثه فیضیه، ماجرای ۱۵ خرداد، سوءقصد به حجت‌الاسلام فلسفی و تعطیلی مسجد ارک، بازگشایی و از سرگیری فعالیت انقلابیون در مسجد ارک، مراسم ختم دکتر «علی شریعتی»، مراسم ختم شهید حاج آقا «مصطفی خمینی» و سخنرانی حجت‌الاسلام «حسن روحانی» و دیگر سخنرانان از جمله این رخدادهاست.

سهام یاتوق‌های انقلابی در پیروزی

انقلاب اسلامی ایران با حرکت موریکی خود در یاتوق‌های مذهبی و فرهنگی تهران پیش رفت. اما کانون خیلی از این فعالیت‌های گسترده بازار تهران بود. قطب اقتصادی ایران که نقطه امید انقلابیون برای حمایت از حرکت‌های انقلابی بود. بازاریان تهران نقش تعیین‌کننده‌ای در سرنوشت حکومت ایران داشتند. به خاطر همین اغلب مساجد و مدارس حوزوی فعال در این نقاط، انتخاب انقلابیون برای برگزاری مجالس وعظ و سخنرانی بود. از مسجد امام خمینی(ره) یا همان مسجد شاه سابق گرفته تا مسجد ارک، مدرسه مروی، مسجد آذربایجانی‌ها و... تاریخ شگفتی هر کدام از این مساجد را که ورق می‌زنیم سهم بزرگ آنها را در پیروزی انقلاب اسلامی ایران می‌بینیم.

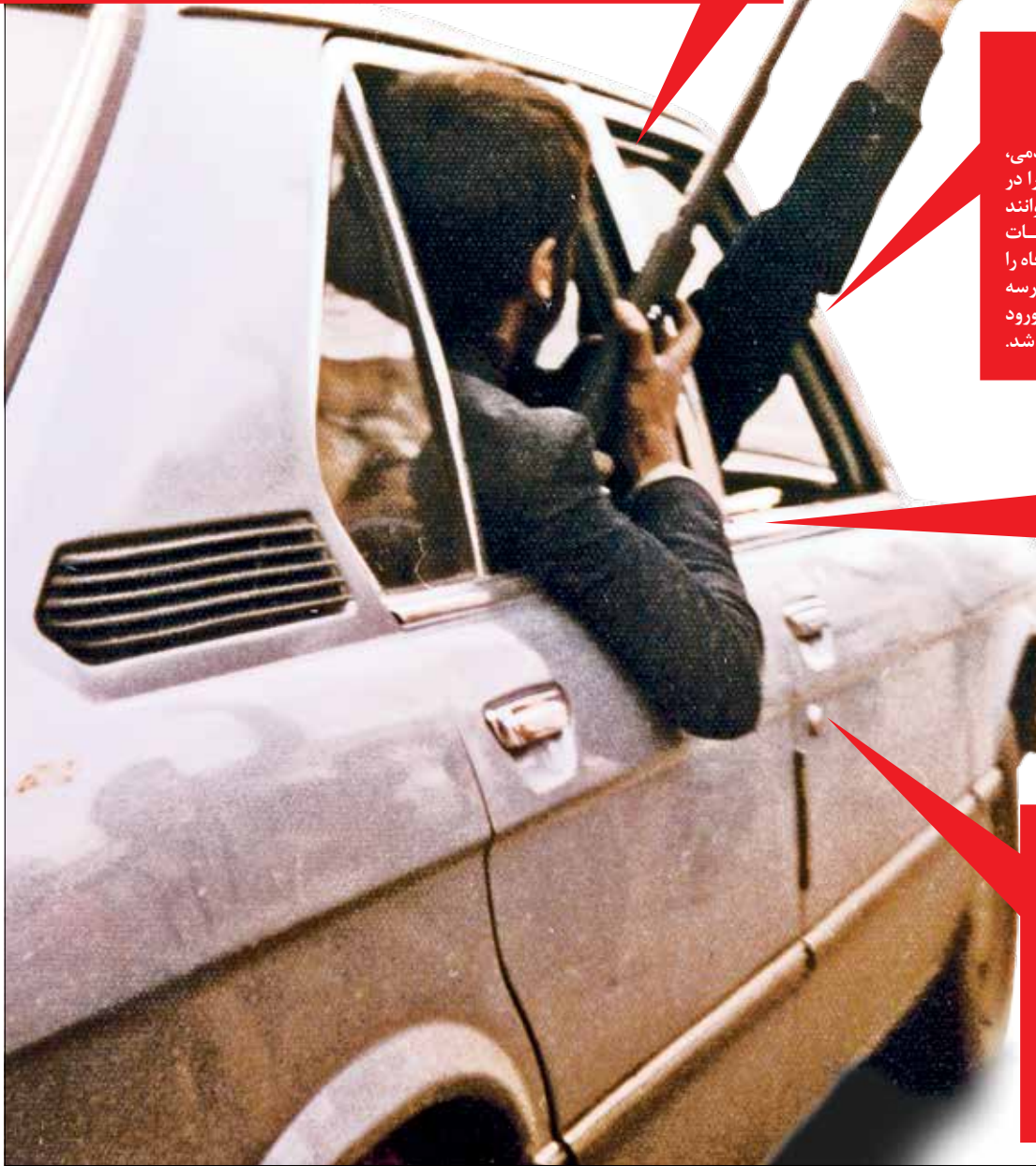
مسجد آذربایجانی‌ها

سخنرانی تاریخی آیت‌الله علامه فلسفی در مسجد آذربایجانی‌ها در شب عاشورای ۱۳۴۲ برگزار شد که بر ضد «اسدالله علم» نخست وزیر وقت، بود. جالب این است که در این سخنرانی اسدالله علم و نصیری، رئیس ساواک، پای سخنرانی بودند. جمعیت مستمع در این شب در مسجد به حدی زیاد بود که علامه فلسفی ناچار از راه پشت‌بام وارد مسجد شد. همین سخنرانی، علامه را زهی شهرتانی کرد.

مسجد شیخ عزیز الله خان

امام خمینی(ره) خرداد سال ۴۲ در مسجد شیخ عزیزالله خان سخنرانی کرد و بعد از آن علمای عظامی مانند تنکابنی و خوانساری

شد با مبارزات مردمی علیه ظلم و ستم شاهنشاهی. یکی از شب‌های ماه مبارک رمضان، در سال ۵۲، در مدرسه برهان مشغول شنیدن سخنرانی آقای هماری بودیم که یک پسر نوجوان همان‌طور که نشسته بود، دسته‌ای اعلامیه در هوا پخش کرد. همه برای برداشتن اعلامیه‌ها عجله می‌کردند. من موفق شدم یکی از اعلامیه‌ها را بردارم و همراه دوستم زیر نور چراغ کوچک مشغول خواندن شدیم. در این اعلامیه از مردم خواسته شده بود اجازه ندهند اسرائیل به این فعالیت‌های ضداسلامی خود با بهره‌گیری از توان و امکانات ایران ادامه دهد. نمی‌دانم چه شد که تصمیم گرفتم این اعلامیه را منتشر کنم، آن هم در شرایطی که لوازم و وسایل مورد نیاز برای چاپ وجود نداشت و مجبور بودیم از دستگاه استانسایل استفاده کنیم. آن هم دستگاهی که صرفاً در مدرسه بود. برایمان قسه پر دروسی داشت؛ ساختن کلید از اتاق تکثیر مدرسه و چاپ این اعلامیه پراضطراب بود، اما موفق شدیم با هزار و یک دردر ۱۰۰ نسخه چاپ و آنها را در مساجد شهر توزیع کنیم.

نگاهی به خاطرات اهالی منطقه ۱۰ از روز ورود امام خمینی (ره) به وطن

روز به یاد ماندنی آزادی

بهاره خسروی گاک

امروز ۴۲ سال از به یادماندنی ترین روز خیابان آزادی، آیزنهاور آن روزگار، می گذرد. بی شک استقبال تاریخی مردم از امام خمینی (ره) بنیانگذار جمهوری اسلامی، در روز ۱۲ بهمن ماه سال ۱۳۵۷ در خیابان آزادی یکی از بی نظیرترین اتفاقات سیاسی قرن حاضر بود. استقبالی که خودجوش و به دور از تمام دستهبندی‌ها و تفکرات مذهبی و اجتماعی در میان مردم، عاشقانه و مخلصانه انجام شد. در این گزارش، سراغ اهالی تکه دهم پایتخت در محدوده خیابان آزادی رفتیم و با آنها درباره خاطرات این تاریخی ترین روز قرن حاضر گفت‌وگو کردیم.

«چند وقتی بود که مدارس به دلیل تظاهرات تعطیل شده بود. سال ۵۷ دوم دبیرستان بودم و مدرسه ما (مهر باختر) که بعدها به رضوان تغییر نام داد، در خیابان آذربایجان - مابین خیابان خوش و آزادی - بود. هم‌جواری مدرسه با کانون شلوغی‌ها و تظاهرات و قوی بگیر و ببندها چندان برای خانواده‌ها خوشایند نبود و آنها هم از این تعطیلی‌ها استقبال می‌کردند. اما حس هیجان نوجوانی و کنجکاوی اجازه در خانه نداشتن یا حتی سر کلاس ماندن و درس خواندن نمی‌داد. گاهی مخفیانه برای تماشای این تعقیب و گریزها راهی خیابان آزادی می‌شدیم. «مینا علیزاده»

ایستگاه آتش نشانی میمنت: باتوق دوستان

«خیابان آزادی یک خیابان ۴ بانده بود که میان هر باند جوی‌های پهن پر درخت بود. البته مسیر پیاده‌رو از خیابان با مانع‌های میله‌ای از هم جدا می‌شد. آن سال کلاس اول راهنمایی بودم. از وقتی که خبر بازگشت امام (ره) به ایران پخش شده بود مردم آرام و قرار نداشتند. تصور کنید نوجوانان پرشور آن موقع چه حس و حالی داشتند. «علی محسنی» از کاسبان قدیمی خیابان خوش، بسا تعریف این خاطره می‌گوید: «خیابان آزادی مثل امروز آباد نبود. جز مسجد صاحب‌الزمان (عج) یک روز قبل، همه اهل محل با جمع‌آوری شیلنگ‌ها، خانه‌به‌خانه، دست به کار شست‌وشوی خیابان‌ها، به‌ویژه خیابان آزادی، و مسیری‌های مجاور آن بودند. اتفاقاً در روز ورود امام به ایران، ما هم در خانه

مهمان داشتیم؛ یکی از اقوام ما نظمی بود و برای مأموریت از ارومیه به تهران منتقل شده بود. به همین دلیل در تدارک پذیرایی از مهمان بودیم، اما دوست داشتم سسری به خیابان آزادی بزنم و از نزدیک ببینم چه خبر است. «علیزاده تعریف می‌کند: «صبح زود بیدار شدم و نخودپلو ناهار را با گذاشتیم. آنجا که خانه ما با خیابان آزادی چند کوچه بیشتر فاصله نداشت خیلی زود به می‌کردند

سربند مرگ بر شاه و گل میان ما توزیع می‌کرد. او به سر همه بچه این سربند را بست.»

توزیع شیرینی صلواتی

«سل شجاع و ترسبی بودیم. در زمان تظاهرات و دوران انقلاب ۱۲ سال بیشتر نداشتم. اما به دلیل هم‌جواری شیرینی‌فروشی پدرم با خیابان آزادی، با همان سن و سال کم، مخفیانه راهی خیابان آزادی می‌شدم. گاهی وقت‌ها مثل انقلابیون به نیروهای نظامی سنگ هم پرت می‌کردم. تا اینکه رسیدیم به روزی که امام (ره) آمد و ماجرا به کل تغییر کرد. «منصور خادملو» از کاسبان قدیمی خیابان قصرالدشت تعریف می‌کند: «۲۰ سمت خیابان آزادی پر از جمعیت بود. هیچ ماشینی اجازه تردد نداشت، به‌جز موتورسیکلت. البته تعداد موتورها هم مثل امروز زیاد نبود. جمعیت آنقدر زیاد بود که امکان تنفس راحت و آسوده نداشتیم. اما همه خوشحال بودند. مردم سینه‌های شیرینی را از مغازه پدرم می‌بردند و در خیابان آزادی پخش می‌کردند. بخشی از شیرینی‌های مغازه را پدر و به یمن پیروزی صلواتی در خیابان آزادی پخش می‌کرد.»

منصور خادملو کاسب قدیمی محله

به گفته ایمن محملی، لوح ماجرا ظاهر شدن اتومبیل بلژیتری بود که امام (ره) در آن بود. مردم دین آن شادمانی می‌کردند. بعد از آن، خودروها در خیابان آزادی اجازه حرکت پیدا کردند. او در ادامه توضیح می‌دهد: «مردم شوق زیارت امام را داشتند و سعی می‌کردند به هر نحوی ایشان را ببینند. البته باز گفت‌وگو هم بعد از گذر بلزر حساسی داغ شد. هر کسی بر اساس تصوراتش از امام (ره) ماجرای دیدار را تعریف می‌کرد.»

سربازی ام بخشیده شد

هنوز خیابان آذربایجان مثل امروز آباد نشده بود. مغازه‌های جنوب خیابان راه افتاده بودند. من سال ۵۷ سرباز بودم و چند وقت بود به خانه آمده بودم. «علی تقی‌زاده» از دیگر کاسبان خیابان آذربایجان با یاد از ماجرای این روز تاریخی می‌گوید: «جمعیت به‌قدری بود که نمی‌توانستیم قدم از قدم برداریم. به همین دلیل

علی تقی‌زاده کاسب قدیمی محله

مراسمی متفاوت در آستان مقدس امامزاده روح‌الله الحسینی (ع)

جشن تولد ۲۲ فرشته زمینی

مقصومه ماه پیکر گاک

بیشتر ما امامزاده‌ها را به‌عنوان اماکن متبرک‌های می‌شناسیم که زائران فقط برای زیارت یا خواندن دعا و نماز به آنجا می‌روند. البته از زمان شیوع کرونا و تعطیلی اماکن متبرک، رفتن به این مکان‌های مقدس و یک دل سیر دعا خواندن هم به دلمان مانده است. مدتی است که با نظر ستاد مبارزه با کرونا، امامزاده‌ها به حالت نیمه‌تعطیل درآمده‌اند و اگرچه زائران نمی‌توانند به‌راحتی ضریح را زیارت کنند، اما اجزای برنامه‌های فرهنگی نشان از فعالیت این اماکن مقدس دارد.

آستان مقدس امامزاده روح‌الله الحسینی (ع) واقع در میدان امام خمینی (ره) از جمله اماکن متبرک‌ه فعال پایتخت است که موقعیت جغرافیایی آن در قلب پایتخت نگاه بسیاری را به خود جلب می‌کند. این امامزاده، روز جمعه، سوم بهمن، میزبانی از جشن تولد ۲۲ فرزند شهید مدافع حرم را برعهده داشت. گزارش زیر حال و هوای این جشن را بیان می‌کند.

وارد می‌شود. نگاهش نشان می‌دهد بغضی در گلو دارد. با دیدن تصویر پدر بغضی به اشک تبدیل می‌شود. رضوانه، فرزند دیکسی دیگر از شهدا، هم به طرف صندلی‌ای که عکس پدرش روی آن است، می‌رود. برای دقایقی به عکس قاب‌شده پدرش خیره می‌شود و آرام در گوش مادر زمزمه می‌کند؛ شاید از دلتنگی‌هایش برای پدر می‌گوید.

صدای صلوات توجه‌ام را جلب می‌کند. نزدیک در تعدادی از خادم‌ان حرم رضوی در حالی که پرچم متبرک حرم مطهر امام رضا(ع) و حضرت رقیه(س) را در دست دارند، وارد می‌شوند. بچه‌ها که از پدر و مادر درباره اتمه(ع) بسیار شنیده‌اند، خوب می‌دانند که باید سکوت کنند و به احترام پرچم‌ها بایستند. صدای صلواتشان با صدای خادمان در می‌آمیزد. چند نفری از آنها می‌خواهند به سمت پرچم‌ها بروند و به نشانه تبرک دستی بر آنها بکشند، اما گویا پادشاه می‌افتد که کرونا هست و باید فاصله‌ها را رعایت کنند. همچنان خبردار می‌ایستند.

جشن با اجرای چندین مسابقه و سرود توسط گروه سرود آستان مقدس امامزاده روح‌الله(ع) ادامه می‌یابد. فاطمه، فرزند ۱۱ ساله یکی که از برگزاری این جشن خوشحال است، می‌گوید: «با خیلی از این بچه‌ها در مراسم مختلفی آشنا و دوست شده‌ام. زهرا را نخستین بار ۲ سال پیش در مراسمی که شهید سردار سلیمانی هم در آن حضور داشت دیدم و با او دوست شدم. اما به خاطر کرونا خیلی وقت بود که دوستانم را ندیده بودم. جشن امروز باعث شد تا دوباره چند نفری از آنها را ببینم.»

«مریم ایمانی» همسر فرمانده شهید مدافع حرم، «اصغر پاشاپور»، از هم‌زمان شهید سردار سلیمانی، هم به همراه ۳ فرزندش زهرا، مهدی و محمدحسین در مراسم شرکت کرده است. وقتی نظرش را درباره مراسم می‌پرسیم، می‌گوید: «برگزاری این‌گونه مراسم نه تنها لحظات شادی را برای فرزندان ما به وجود می‌آورد، بلکه باعث می‌شود تا بسیاری

وارد می‌شود. نگاهش نشان می‌دهد بغضی در گلو دارد. با دیدن تصویر پدر بغضی به اشک تبدیل می‌شود. رضوانه، فرزند دیکسی دیگر از شهدا، هم به طرف صندلی‌ای که عکس پدرش روی آن است، می‌رود. برای دقایقی به عکس قاب‌شده پدرش خیره می‌شود و آرام در گوش مادر زمزمه می‌کند؛ شاید از دلتنگی‌هایش برای پدر می‌گوید.

صدای صلوات توجه‌ام را جلب می‌کند. نزدیک در تعدادی از خادم‌ان حرم رضوی در حالی که پرچم متبرک حرم مطهر امام رضا(ع) و حضرت رقیه(س) را در دست دارند، وارد می‌شوند. بچه‌ها که از پدر و مادر درباره اتمه(ع) بسیار شنیده‌اند، خوب می‌دانند که باید سکوت کنند و به احترام پرچم‌ها بایستند. صدای صلواتشان با صدای خادمان در می‌آمیزد. چند نفری از آنها می‌خواهند به سمت پرچم‌ها بروند و به نشانه تبرک دستی بر آنها بکشند، اما گویا پادشاه می‌افتد که کرونا هست و باید فاصله‌ها را رعایت کنند. همچنان خبردار می‌ایستند.

جشن با اجرای چندین مسابقه و سرود توسط گروه سرود آستان مقدس امامزاده روح‌الله(ع) ادامه می‌یابد. فاطمه، فرزند ۱۱ ساله یکی که از برگزاری این جشن خوشحال است، می‌گوید: «با خیلی از این بچه‌ها در مراسم مختلفی آشنا و دوست شده‌ام. زهرا را نخستین بار ۲ سال پیش در مراسمی که شهید سردار سلیمانی هم در آن حضور داشت دیدم و با او دوست شدم. اما به خاطر کرونا خیلی وقت بود که دوستانم را ندیده بودم. جشن امروز باعث شد تا دوباره چند نفری از آنها را ببینم.»

«مریم ایمانی» همسر فرمانده شهید مدافع حرم، «اصغر پاشاپور»، از هم‌زمان شهید سردار سلیمانی، هم به همراه ۳ فرزندش زهرا، مهدی و محمدحسین در مراسم شرکت کرده است. وقتی نظرش را درباره مراسم می‌پرسیم، می‌گوید: «برگزاری این‌گونه مراسم نه تنها لحظات شادی را برای فرزندان ما به وجود می‌آورد، بلکه باعث می‌شود تا بسیاری

وارد می‌شود. نگاهش نشان می‌دهد بغضی در گلو دارد. با دیدن تصویر پدر بغضی به اشک تبدیل می‌شود. رضوانه، فرزند دیکسی دیگر از شهدا، هم به طرف صندلی‌ای که عکس پدرش روی آن است، می‌رود. برای دقایقی به عکس قاب‌شده پدرش خیره می‌شود و آرام در گوش مادر زمزمه می‌کند؛ شاید از دلتنگی‌هایش برای پدر می‌گوید.

صدای صلوات توجه‌ام را جلب می‌کند. نزدیک در تعدادی از خادم‌ان حرم رضوی در حالی که پرچم متبرک حرم مطهر امام رضا(ع) و حضرت رقیه(س) را در دست دارند، وارد می‌شوند. بچه‌ها که از پدر و مادر درباره اتمه(ع) بسیار شنیده‌اند، خوب می‌دانند که باید سکوت کنند و به احترام پرچم‌ها بایستند. صدای صلواتشان با صدای خادمان در می‌آمیزد. چند نفری از آنها می‌خواهند به سمت پرچم‌ها بروند و به نشانه تبرک دستی بر آنها بکشند، اما گویا پادشاه می‌افتد که کرونا هست و باید فاصله‌ها را رعایت کنند. همچنان خبردار می‌ایستند.

جشن با اجرای چندین مسابقه و سرود توسط گروه سرود آستان مقدس امامزاده روح‌الله(ع) ادامه می‌یابد. فاطمه، فرزند ۱۱ ساله یکی که از برگزاری این جشن خوشحال است، می‌گوید: «با خیلی از این بچه‌ها در مراسم مختلفی آشنا و دوست شده‌ام. زهرا را نخستین بار ۲ سال پیش در مراسمی که شهید سردار سلیمانی هم در آن حضور داشت دیدم و با او دوست شدم. اما به خاطر کرونا خیلی وقت بود که دوستانم را ندیده بودم. جشن امروز باعث شد تا دوباره چند نفری از آنها را ببینم.»

«مریم ایمانی» همسر فرمانده شهید مدافع حرم، «اصغر پاشاپور»، از هم‌زمان شهید سردار سلیمانی، هم به همراه ۳ فرزندش زهرا، مهدی و محمدحسین در مراسم شرکت کرده است. وقتی نظرش را درباره مراسم می‌پرسیم، می‌گوید: «برگزاری این‌گونه مراسم نه تنها لحظات شادی را برای فرزندان ما به وجود می‌آورد، بلکه باعث می‌شود تا بسیاری

وارد می‌شود. نگاهش نشان می‌دهد بغضی در گلو دارد. با دیدن تصویر پدر بغضی به اشک تبدیل می‌شود. رضوانه، فرزند دیکسی دیگر از شهدا، هم به طرف صندلی‌ای که عکس پدرش روی آن است، می‌رود. برای دقایقی به عکس قاب‌شده پدرش خیره می‌شود و آرام در گوش مادر زمزمه می‌کند؛ شاید از دلتنگی‌هایش برای پدر می‌گوید.

از خانواده‌های شهدا را که از دوستانمان هستند از نزدیک ببینیم. بسیاری از فرزندان شهدای مدافع حرم وقتی پدرانشان برای دفاع از حرم اهل‌بیست(ع) رفتند کوچک بودند و شاید معنی ایثار را به درستی نمی‌دانستند. این قبیل مراسم باعث می‌شود تا فرهنگ ایثار و شهادت بیشتر معرفی شود و همه با این شهدا بیشتر آشنا شوند.» ایمانی شهدا را الگوی نسل جوان می‌داند و می‌افزاید: «زهرا، دخترم، ۱۷ ساله و مهدی، پسرم، ۱۶ سال دارد. شیوه زندگی شهدا می‌تواند بهترین الگو برای آنها باشد. جوانان با شناختن شهدا می‌توانند آنها را الگوی خود قرار دهند و راه درست زندگی را انتخاب کنند.»

ساعاتی از جشن گذشته و حالا نوبت پذیرایی است. شادی بچه‌ها با دیدن کیک دوچندان می‌شود. صدای هیاهو و شادی‌شان برای دقایقی باعث می‌شود فراموش کنم برای چه آنجا هستم. حجت‌الاسلام «حجر رسولی» مدیر آستان مقدس امامزاده روح‌الله(ع)، هدف از برگزاری این جشن را چنین بیان می‌کند: «فرزندان شهدا یادگار جوانمردانی هستند که آرامشان را مادیون آنها هستیم. هدف از برگزاری این جشن نه تنها معرفی شهدا و ترویج فرهنگ ایثار است، بلکه می‌خواستیم به این بچه‌ها بگوییم که در نبود پدرانشان تنها نیستند.»

او در ادامه می‌افزاید: «هرچه داریم از شهداست، پس در برنامه‌های اجرایی‌مان سعی می‌کنیم حتماً خانواده‌ای از شهدا حضور داشته و برنامه‌مان به قدم این عزیزان متبرک باشد»

به این خانواده‌ها سر می‌زنیم و جویای حالشان می‌شویم.»

روزی مبارک در تقویم به نام زنان سختکوش ایران

می‌م مثل مهر مثل مادر

فاطمه عسگری نیا

هم قوی هستند هم با اراده. اصلاً زن که باشی و مادر که خطابت کنند صاحب قدرتی بی حد و حصر در زندگی می‌شوی. این را همه مادران و بانوان موفق می‌گویند که با وجود مشکلات بسیار توانسته‌اند افتخارات ارزشمندی در زندگی کسب کنند. به بهانه روز مادر و روز زن که مصادف است با میلاد با سعادت حضرت زهرا (س) گویی صمیمی زدیم با چند مادر نمونه و موفق در پهنه مرکز با هم این گفت‌وگوها را می‌خوانیم.

مادر قهرمان

«مریم بوسنی» یکی از چهره‌های موفق زنان در منطقه ۱۱ است. او با وجود معلولیت از سد همه مشکلات زندگی گذشته و امروز به‌عنوان یکی از قهرمانان ورزش کشور مطرح است. قصه زندگی مریم را که با کمک خودش ورق می‌زیم به روزهای سختی می‌رسیم که او با ایستادگی کوشید مهربانی هم فرزندی صالح تربیت کرده و همسران سالم ندارد: «ضایعه نخاعی من از همان نوزادی همراهم بود. گذراندن دوران کودکی با این معلولیت سخت بود و عمده سختی آن به نوع نگاه مردم و جامعه به من به‌عنوان فرد معلول می‌گذشت. اما بزرگ‌تر که شدم همه تلاشم را به کار گرفتم تا ثابت کنم توانایی ما کمتر از افراد سالم نیست.» سلامتی روح، جسم و روانم را مدیون همه تلاشش را به کار می‌گیرد. حتی برای استقلال مالی در یک شرکت الکترونیک مشغول به کار می‌شود: «این شرکت حامی معلولان بود و همه نیروی انسانی مورد نیاز خود را از میان معلولان جذب کرده بود. فرصتی شده بود تا بچه‌ها بیشتر با هم آشنا شوند و چه بسا ازدواج‌های موفق زیادی هم در این مجموعه رقم خورد. حتی خود من در این مجموعه با همسرم آشنا شدم و این آشنایی منجر به ازدواجم در ۲۰ سالگی شد.»

ازدواج مریم فصل جدیدی را در زندگی او باز کرده دست و پنجه نرم کردن با مشکلات جدید: «مستاجر بودیم و تمام خانه‌هایی که برای اجاره کردن می‌دیدیم فاقد امکانات و شرایط لازم برای معلولان بود. یا پله داشت یا سرویس بهداشتی داخل حیاط بود. همه این شرایط را تا ۱۰ سال تحمل کردم، اما سخت‌ترین دوران من دوران بارداری بود. خانهای که در آن دوران اجاره کرده بودیم شامل یک اتاق در طبقه دوم، آشپزخانه در طبقه سوم و سرویس بهداشتی در طبقه اول بود. ۸ ماه گام‌ساز از بارداری را در این خانه سپری کردم تا اینکه در ماه هشتم بارداری از پله سقوط کردم و همسرم مجبور شد خانه را عوض کند.»

مریم با هزار و یک سختی فرزندش را به دنیا می‌آورد و هیچ‌وقت مکرر عزمش برای

بانوی تاریخ‌ساز کاراته

«پرینسا رحمانی» بانوی جوان ۲۵ ساله، ساکن محله منیریه است. پرینسا را همه به‌عنوان بانوی تاریخ‌ساز ایران در رشته کاراته می‌شناسند. او کسی است که موفق شد با کسب مدال طلا برای نخستین بار در مسابقات لیگ جهانی ترکیه عنوان بانوی تاریخ‌ساز ایران در رشته کاراته را از آن خود کند. «از سال ۷۹ فعالیت در رشته کاراته را با تشویق خاله‌ام شروع کردم. البته در یک خانواده ورزشی بزرگ شدم، پدرم فوتبالی بود و مادرم در رشته والیبال مشغول بود. باشگاه خاله در شهری بود و من هم از ۶ سالگی ورزش را در این باشگاه شروع کردم. الان هم در همین باشگاه مشغول به کارم.»

از همان کودکی برای خودش نقشه راهش را ترسیم کرد: «مادرم الگوی من بود. کسی که هم در خانه‌داری هم در جایگاه مادر و هم در فعالیت‌های ورزشی موفق عمل می‌کرد. او همیشه یادآوری می‌کرد موفقیت‌م در گرو برنامه‌مداری و نظم است. من هم با همین دستورالعمل جلو رفتم و موفق شدم. امروز در کنار

کسب ۶ مدال آسیایی، ۲ مدال مسابقات لیگ جهانی را کسب کرده‌ام؛ یکی نقره یکی هم طلا. این مدال طلا برای نخستین بار توسط بانوان در مسابقات لیگ جهانی کسب شد.»

پرینسا ۲ مدال بین‌المللی مسابقات مجازستان را هم در کارنامه دارد و همین چند روز پیش موفق شد در کنار دیگر دوستان

مزمه‌های مادرانه با ۴۰ نوجوان و جوان سندروم داون

نامش «بهنوشت کیانی شاد» است، اما همه او را خانم باوند صدا می‌کنند. این اسم و رسم را هم از فرزندش به یادگار دارد: امیرحسین، کودکی ۴۷ کروموزومی، که در خردسالی بهنوشت را تنها گذاشت تا او به جای مادری برای امیرحسین امروز مادر ده‌ها کودک ۲۷ کروموزومی خندان شود. بهنوشت کیانی شاد که این روزها به‌سختی تنها غرقه عرضه محصولات کودکان سندروم داون را در مرکز تجارت جهانی واقع در میدان فردوسی کودکان هدیه دهد. او حالا مادرانه‌هایش را در گوش دوباره سر کسب سندروم داون زمزمه می‌کند. زمزمه‌های که با همنوایی نغمه‌های مادران بچه‌ها زیباترین ملودی زندگی را در کارگاه‌ها و فروشگاه عرضه محصولات این گروه جاری ساخته است.

خانم کیانی شاد امروز به نوعی مادر ۴۰ نوجوان مبتلا به سندروم داون است. کسی که توانسته با برگزاری دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های حرفه‌آموزی، استقلال مالی را به این کودکان هدیه دهد. او حالا مادرانه‌هایش را در گوش دوباره سر کسب سندروم داون زمزمه می‌کند. زمزمه‌های که با همنوایی نغمه‌های مادران بچه‌ها زیباترین ملودی زندگی را در کارگاه‌ها و فروشگاه عرضه محصولات این گروه جاری ساخته است.

دوچرخه‌سوار نابینا و روان‌شناس حاذق

«هما هوانندی» کسی است که به همه زنان نشان داد بدون چشم هم می‌شود هم زیبایی‌های دنیا را دید هم این زیبایی‌ها را به دیگران نشان داد. بانوی ۴۲ ساله‌ای که نابیناست، اما قصه سفرهای او با دوچرخه به شهرها و کشورهای دیگر همراه خانواده‌اش قصه‌ای شنیدنی و امیدبخش است: «۳ ماه بیشتر نداشتیم که خانواده‌ام پی به نابینایی من بردند، اما این خبر باعث نشد تا تأثیری در روند تربیتی و پرورش من وارد شود. مادرم برای اینکه من متوجه تفاوتم با دیگران نشوم تمام وسایل مرا کدبندی کرده بود و با توجه به این روش به‌راحتی می‌توانستم خودم وسایلم را از هم تشخیص دهم.» کودکی‌هایش را با موسیقی گذراند و از محضر استادانی چون «محمد نوری» بهره‌جست: «درست است تمام کودکانی‌هایم را در نت‌های موسیقی خلاصه کردم، اما همیشه دوست داشتم در رشته روان‌شناسی درس بخوانم و به‌سختی هم موفق شدم مدیر گروه را راضی کنم تا اجازه ادامه تحصیل در رشته روان‌شناسی دوچرخه‌سوار نابینا سخن گفتند.»

را بدهد. در واقع، اصرارم به ادامه تحصیل در این رشته این بود که به همه ثابت کنم یک نابینا هم می‌تواند روان‌شناسی موفق باشد.» حاصل ازدواج او یک فرزند پسر است در خانواده‌ای که امروز دوشادوش هم از سد مشکلات می‌گذرند و هما می‌کوشد به‌عنوان یک مادر، یک همسر و یک بانوی فعال اجتماعی به تمام وظایفش به‌درستی عمل کند. او از ناب‌ترین تجاربش براینسان می‌گوید: «سال ۱۳۸۱ بود که برای نخستین بار دوچرخه‌سواری کردم. این برهیجان‌ترین بخش زندگی من بعد از قبولی در دانشگاه علامه طباطبائی و حسن خواب مادر شدم بود؛ وقتی همه دربار نخستین زن دوچرخه‌سوار نابینا سخن گفتند.»

رئیس اداره امور بانوان منطقه ۱۱ از برنامه‌های مدیریت شهری برای ارتقای کیفیت زندگی زنان می‌گوید.

امنیت، رفاه و اشتغال اولویت زنان در منطقه

زنان نیمی از جمعیت جامعه را تشکیل می‌دهند و بر این اساس، نمی‌توان بدون توجه به نقش زنان برای برنامه‌ریزی در بخش‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و زیست شهری اقدام کرد.

رئیس امور بانوان شهرداری منطقه ۱۱ معتقد است: «سامانه‌های امور زنان در شهر به‌عنوان یکی از اولویت‌های اساسی زندگی شهری در دستور کار مدیریت شهری قرار دارد. به همین خاطر، اداره امور بانوان شهرداری در مناطق ۲۲ گانه پایتخت مسئولیت برنامه‌ریزی در این بخش را برعهده دارند و می‌کوشند تا با برنامه‌های حمایتی و توانمندسازی، بسترهای اشتغال و ارتقای کیفیت زندگی زنان را فراهم کنند.»

«فبروزه خزایی کوهری» با اشاره به ضرورت به‌روزرسانی سس‌مانه‌های امور زنان در منطقه با هدف شناسایی ظرفیت‌ها، توانایی‌ها و نیازهای زنان، از شروع این کار در منطقه خبر می‌دهد و می‌گوید: «در بخش زنان سرپرست خانوار سال‌های سال بود که در منطقه اقدامی صورت نگرفته نبود و بانک اطلاعاتی منطقه به‌روز نبود. با به‌روزرسانی این سامانه مشخص شد ۱۰۰۲ زن خودسرپرست خانوار در منطقه داریم که نیازمند برنامه‌های حمایتی شهرداری هستند. به همین منظور در کام‌نخست کوشیدیم تا با راه‌اندازی مرکز توانمندسازی و مهارت‌آموزی کوثر در منطقه ۱۱ و در محله آگاهی، بستر حمایت از زنان را در این منطقه فراهم کنیم.»

فبروزه خزایی کوهری رئیس اداره امور بانوان منطقه ۱۱

او با بیان اینکه با راه‌اندازی مرکز توانمندسازی و مهارت‌آموزی کوثر زمینه اشتغال و درآمدزایی زنان در منطقه فراهم می‌شود، اظهار می‌دارد: «با راه‌اندازی این مرکز در محله آگاهی، محله‌های همجوار منطقه هم از مزایای این مجموعه بهره‌مند می‌شوند.»

خزایی کوهری در ادامه با اشاره به زنان و دختران توانمند منطقه در رشته‌های مختلف ورزشی، فرهنگی و اجتماعی می‌گوید: «منطقه ۱۱ تنها منطقه تهران است که جمعیت زنان آن داشتن مجموعه فرهنگی، ورزشی و اجتماعی شهروان محروم است. با تلاش‌های صورت‌گرفته می‌کوشیم تا پایان امسال شهروان منطقه ۱۱ که در برگیرنده فضاهای ورزشی و تفریحی و فرهنگی است در یکی از محله‌های جنوبی منطقه راه‌اندازی شود.»

یکی دیگر از خبرهای خوب رئیس امور بانوان منطقه ۱۱ در آستانه روز زن، اجرای طرح ارتقای امنیت زنان در محله‌های منطقه ۱۱ است. او در این باره می‌گوید: «برای ارتقای امنیت حضور زنان و خانواده‌ها در شهر، تقاطع نایمن و بهسازی شهری در محله‌های مرکزی شهر تهران شناسایی و بهسازی می‌شوند. این کار در امتداد تحقق شعار «تهران؛ شهری برای همه» صورت می‌گیرد و درصددیم فضای کالبدی منطقه را برای همه گروه‌ها به‌ویژه زنان و کودکان ایمن کنیم تا با آرامش خاطر بتوانند ضمن حضور در شهر، فعالیت‌های اجتماعی خود را پیش ببرند.»

به گفته او، برای راهبری و انجام هماهنگی میان واحدهای مسئول در اجرای طرح، شورای اجرایی به تفکیک نواحی ۴ گانه با حضور مدیران ناحیه، دبیران شورایی و مدیران محلات، بانوان فعال محله و کارشناسان کلاترئی‌های محدوده‌های مورد بررسی، با هدف شناسایی، ارزیابی، ارائه راهکار و رفع فضاهای ناامن و بی‌دفاع، تشکیل می‌شود. خزایی می‌گوید: «در این طرح روشنایی معابر، گذرهای خلوت، فرم فضا، دسترسی به وسایل نقلیه عمومی و... از جمله شاخص‌های شناسایی شده در ایجاد ناامنی است که ضمن تعامل با معتمدان محلات، دفاتر توسعه محلی، افراد صاحب‌نظر و متخصصان استخراج می‌شود و جانمایی نقاط ناامن در نقشه GIS انجام می‌گیرد.»

رئیس اداره امور بانوان منطقه ۱۱ با بیان اینکه پس از تأیید نهایی نقاط ناامن و فضاهای بی‌دفاع شهری، فاز عملیاتی اجرای طرح در ۲ مرحله انجام می‌شود، می‌افزاید: «در مرحله اول، فضاهای ناامن شناسایی‌شده در حیطه وظایف معمول معاونت‌های تخصصی، بهسازی و رفع می‌شود و در مرحله دوم، ضمن شناسایی گروه‌های ذی‌نفع و ایده‌پرداز، با حضور تسهیلگران اجتماعی و مشارکت ساکنان محله‌ها و نظرسنجی از بانوان، اقدامات اجرایی برای تأمین امنیت زنان محقق خواهد شد.»

گفت‌وگو با بانوان موفق کارآفرین هم‌محله‌ای به مناسبت روز زن

سراهای محله؛ حلقه اتصال بانوان توانمند با کارآفرینان

معصومه حق جو

همه چیز از یک دوره‌ی مجازی شروع شد. بیماری «کووید-۱۹» که از گرد راه رسید، بساط دوره‌ی‌ها و بسیاری از اجتماعات جمع شد. به موازات ایجاد این فاصله‌ها و جدایی‌های اجباری برای پس‌راندن ویروس‌های کرونا که از هر دریچه‌ای دنبال سرک کشیدند به جان آدم‌ها هستند، زندگی مجازی شکل جدی‌تری گرفت. ماجرای فعالیت‌های خیرخواهانه بانوان گروه «طریقه‌الجنّت» محله کارون هم از دل همین دوره‌ی مجازی جان گرفت و در میان اهالی پرنگ شد. یک دوره‌ی از راه دور که در این روزهای کرونایی باعث گرگ‌گشایی از مشکلات افراد نیازمند و بی‌ بضاعتی شده که در همسایگی ما زندگی می‌کنند. اگر علاقه‌مند به راه‌اندازی یک گروه خیریه در میان دوستان و آشنایان در فضای مجازی هستید، این گزارش را بخوانید.

روز زن بهانه‌ای شد تا چند تن از بانوان موفق و شاغل هم‌محله‌ای صحبت کنیم. یکی از این بانوان موفق «مرضیه رحیم‌زاده» کارآفرین منطقه می‌تواند با ایجاد کارگروه و مدیر سایت یاقوت‌بافت، است. او یکی از هزاران بانویی است که با توجه به جایگاه و موقعیت شغلی خود تلاش می‌کند تا دیگر بانوان در جست‌وجوی شغل از زیر چتر حمایت بگیرد. بر این اساس، تعدادی از بانوان هنرمند را در مجموعه یاقوت گرد آورده تا فضایی برای عرضه هنریشان فراهم شود. به عقیده این بانوی کارآفرین، کمک به بانوان و شناسایی توانمندی‌های آنها باید در اولویت‌سراهای محله و فرهنگسراها باشد. «این مراکز که زیر

مرضیه رحیم‌زاده کارآفرین

نظر شهرداری فعالیت دارند می‌توانند فهرستی از بانوان هنرمند و حتی کسانی که توانایی‌هایی برای فعالیت در حوزه مشاغل خانگی دارند، تهیه کنند. از این طریق، کارآفرینان می‌توانند از این ظرفیت استفاده و کمک کنند تا بانوان

یادشده شغل و درآمد داشته باشند. حتی می‌توان صندوق‌هایی با کمک خیران ایجاد کرد تا بانوانی که قصد راه‌اندازی کسب و کاری دارند از این‌ طریق وام بگیرند» رحیم‌زاده‌سراهای محله و فرهنگسراها را پلی برای اتصال بانوان توانمند هم‌محله‌ای با کارآفرینان می‌داند: «این مراکز می‌توانند بانوان هنرمند و توانمندی را که نیاز به شغل دارند علاوه بر معرفی به کارآفرینان، به سازمان‌ها و ارگان‌هایی که نیاز به نیرو دارند هم معرفی کنند.» بانوان کارآفرین می‌توانند توانایی‌های این افراد را در مسیر درست هدایت کنند. او می‌گوید: «این روزها با توجه به استقبال از مواد غذایی خانگی و معرفی بانوان توانمند در همین زمینه توسط مراکز فرهنگی می‌توانیم برای افرادی که کار بیرون از منزل برایشان مشکل است، اشتغالزایی کرد. بسیاری از

بانوان؛ موتور محرک جامعه

صحبت درباره نقش بانوان در جامعه مانند این است که بخواهیم درباره نقش موتور محرک هر پدیده‌ای سخن بگوییم. بی‌شک بسیاری از جوامع پیشرفته توسعه‌یافتگی خود را مرهون حضور فعال بانوان در عرصه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و صنعتی هستند. بنابراین نادیده گرفتن بانوان در عرصه اشتغال یعنی قطع رگ‌های حیاتی یک جامعه که لازمه بقای آن نیز است. اهمیت نقش بانوان در جامعه بر هیچ‌کسی پوشیده نیست. مسئولیت‌ها و نقش‌های بانوان در خانه و خانواده و نیز ناملایمات‌های گاه و بیگاه نتوانسته بر حضور موفق آنها در اجتماع خط بکشد.

نگرانی‌های مادرانه معلمان

عشق به تدریس در این روزهایی که کرونا از انسان‌ها جان طلب می‌کند، هنوز در وجود بانوان معلم می‌جوشد؛ این فرشته‌ها اهمیت کارشان کم از مدافعان سلامت نیست و همچنان با وجود مسئولیت سنگین خانهداری و تربیت فرزندان در خط مقدم این جبهه برای پرورش و یادگیری دیگر فرزندان این مرزوبوم تمام‌قد ایستاده‌اند. «شکوفه نظری کورانی» یکی از همین بانوان فعال است که در آستانه روز مادر بهترین هدیه‌ای را که هر بانوی معلم می‌تواند دریافت کند فراهم کردن امکانات بیشتر برای برگزاری کلاس و تدریس مجازی به دانش‌آموزان می‌داند. او به‌عنوان یک مادر معلم از سال گذشته با چالش‌های زیادی روبه‌رو بوده است: «ناآشنایی والدین و دانش‌آموزان با فضای جدید آموزشی و فراهم کردن امکانات آموزش الکترونیک برای دانش‌آموزان و معلمان در دوران کرونا چالش بزرگی بود. در حال حاضر هم با توجه به اینکه معمولاً در منزل هر فردی یک دستگاه الکترونیک وجود دارد، همزمان شرایط آنلاین بودن برای مدرسان

شکوفه نظری کورانی معلم

فراهم می‌شود.» به گفته نظری کورانی، سختی‌های کار منزل و مسئولیت تدریس به دانش‌آموزان بار مضاعفی بر دوش مدرسان معلم گذاشته است: «بانوی که معلم است، مادر هم است و مسئولیت مادری و تدریس به دانش‌آموزان را همزمان برعهده دارد، اما در عین حال جایگاه مدران معلم هنوز آن‌طور که باید شناخته شده نیست. می‌توان از فضای رسانه برای معرفی این جایگاه استفاده کرد، فرصتی که می‌توان به آن توجهی بیشتری داشت.» او ضمن قدرانی از والدین دانش‌آموزان و همه دست‌اندرکاران نظام آموزشی بابت تلاش برای فراهم کردن زیرساخت آموزش مجازی می‌گوید که می‌توان در همین شرایط نیز بسا روش‌هایی حضور در فضای باز مدارس، کیفیت آموزش مجازی را ارتقا داد: «این روزها خانه‌نشینی اجباری همه دانش‌آموزان را دچار خستگی و اضطراب کرده و میزان یادگیری و تمرکز آنها را کاهش داده است. می‌توان برای روحیه‌بخشی به دانش‌آموزان در صورت مهیا بودن شرایط جوی و رعایت پروتکل‌های بهداشتی از حیاط مدارس برای آموزش حضوری استفاده کرد. حتی شهرداری هم می‌تواند با در اختیار گذاشتن میز و صندلی و رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی امکان استفاده از فضاهای سبز عمومی منطقه را فراهم کند. این اقدام مسلماً در روحیه دانش‌آموزان تأثیر زیادی دارد و کیفیت آموزش را افزایش می‌دهد.»

دعم و طبیعتاً با خرید مواد اولیه برای بانوان بیشتری اشتغالزایی کنیم.» بانوی کارآفرین موفقیت‌هایش را مدیون پشتیبانی‌های مادرش می‌داند و باور دارد بانوانی که حال خوب دارند می‌توانند هر خانه‌ای را سرزنده و شاد نگه دارند.

بستکار و امید؛ رمز موفقیت بانوان هنرمند

برای اغلب بانوان معمولاً استقلال مالی در عصر حاضر کنار فعالیت‌های هنری اهمیت زیاد دارد. در این میان، شرکت در کلاس‌های هنری برای به‌روز کردن این آموخته‌ها در کنار هزینه‌هایش برای همه افراد میسر نیست، ولی هستند افرادی که حاضرند این هزینه را کاهش دهند تا سهمی در شکوفایی استعدادهای بانوان و اشتغالزایی برای آنها داشته باشند. «شیمیا طراحانی» هنرمند و مدرس باتیک (نقاشی روی پارچه)، یکی از همین افراد است که با برگزاری ورکشاپ و شرکت‌های محله سعی کرده بستری برای آموزش بانوان فراهم کند. او می‌گوید: «بسیاری هنرجویانی که توان مالی کمتری دارند ورکشاپ‌هایی با کمترین هزینه برگزار می‌کنم تا بانوان بیشتری توانمند شوند و در آینده از هنر خود استفاده کنند. در محله‌هایی که کمتر توانایی پرداخت هزینه داشتند هم با همکاری چند مؤسسه کارگاه‌های برگزار و در نمايشگاه‌هایی که شرکت داشتیم، آثارشان را عرضه کردیم.» «بستکار و امید، رمز موفقیت بانوان در همه عرصه‌هاست.» او با بیان این مطلب توضیح می‌دهد: «مؤلفه مهم دیگر، شناخت بازار است. همچنین به‌روز نگه داشتن اطلاعات در زمینه فعالیت هنری یکی دیگر از ارکان این مؤلفه است.»

به گفته طراحانی، طی چند سال اخیر برای فعالیت‌های بانوان تبلیغات زیادی شده است. استفاده از ظرفیت شهرداری وسراهای محله و فرهنگسراها می‌تواند به شکوفایی و بروز توانایی‌های بانوان کمک کند. اداره امور بانوان شهرداری منطقه هم تانکون همکاری خوبی با بانوان داشته است: «فضایی که این اداره به‌صورت رایگان برای برگزاری نمایشگاه در اختیار بانوان می‌گذارد برای تبلیغ فعالیت‌های ما بستری مناسب است. حتی نمایشگاه‌هایی با محوریت هنر بانوان و بانوان سرپرست خانوار برگزار شده است.»

شیمیا طراحانی هنرمند و مدرس باتیک

به عقیده این بانوی هنرمند، بانوان می‌توانند با تشکیل تیم‌ورک فضای بهتری برای رشد یکدیگر فراهم کنند و قطعاً موفق‌تر خواهند بود. با دریافت وام می‌توانستیم فضای کارم را گسترش

نگاهی به اجرای طرح سراسری واکسیناسیون آبله در طهران

مجازات حبس برای سرپیچی از مایه کوبی

بهاره خسروی

از مرحله وحشت‌زدگی در مقابل شیوع «کووید-۱۹» با رعایت پروتکل‌های بهداشتی و ماسک زدن به مرحله درسمان و تزریق واکسن رسیدیم. این روزها بحث نوع واکسن واکسن مخالفان و موافقانی داشته است و ربطی به امروز ندارد. به عقیده بعضی از کارشناسان، وقایع تاریخی اغلب در حال تکرارند و مردم ایران، به‌ویژه پایتخت، در روزگار شیوع آبله هم برای واکسیناسیون آبله به این «چه کنیم؟» دچار شدند و در روزهای نخست اجرای طرح سراسری واکسیناسیون به فرمان امیرکبیر مقاومت زیادی به خرج دادند. آنها البته به مرور زمان، با فرهنگسازی و سختگیری‌های حکومتی، به آبله کوبی تا ریشه‌کن شدن این بیماری تن دادند. در این گزارش، «پرستو رحیمی» کارشناس ارشد رشته تاریخ ایران بعد از اسلام و تاریخ‌پژوه، برای ما ماجرای آبله کوبی در طهران قدیم را بعد از زمامداری امیرکبیر روایت می‌کند.

مردم بر اثر تبلیغات خرافی سودجویان و همچنین نبود اطلاعات و دانش کافی در زمان اجرای طرح سراسری واکسیناسیون آبله به دستور امیرکبیر، مقاومت سختی از خود نشان دادند. در واقع به هر دری می‌زدند تا از مایه کوبی (تزریق واکسن آبله) فرار کنند. به نحوی که ۳۰ سال بعد از اقدامات امیرکبیر، سال ۱۲۸۵ خورشیدی، به روایت تاریخ منتظم ناصر، ناصرالدین شاه به «نواب اعتمادالسلطنه» وزیر علوم، نامه می‌نویسد و به اجرای مایه کوبی (واکسیناسیون) تأکید می‌کند. البته به‌مرور و با تغییر سنک زندگی این مقاومت از میان رفت. با راه‌اندازی ایستگاه‌های مایه کوبی و اطلاع‌رسانی میان مردم، آنها سرانجام به آبله کوبی رضایت دادند.

پرستو رحیمی کارشناس ارشد رشته تاریخ ایران

«پرستو رحیمی» با بیان این مطلب چند سال بعد از مشروطه، با تصویب مجلس شورای ملی، به «مجلس حفظ‌الصحه» دستور داده می‌شود در نقاط مختلف از جمله مدرسه دارالفنون، مریض‌خانه دولتی و اداره بلدیه، مکان‌هایی برای معالجه و آبله کوبی رایگان دایر کند. به همین منظور، از همه مردم طهران خواسته شد برای آبله کوبی و معالجه این بیماری، در روزهای معین به مکان‌های یادشده مراجعه کنند.»

به گفته رحیمی، مجلس با وارد کردن ۱۵ هزار مایه آبله مردم طهران و اطراف این شهر را رایگان واکسینه می‌کند.

عوارض اسب و کالسکه برای آبله کوبی

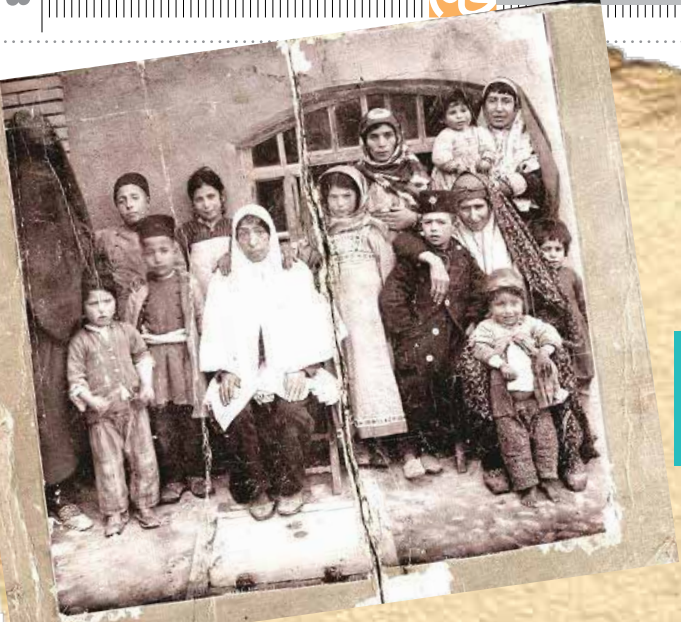
بر اساس تصویب دولت، همچنین فرهنگسازی حفظ سلامتی، آبله کوبی در میان مردم به‌ویژه کودکان رایگان می‌شود. اما این آبله کوبی، واردات داروی آن در کنار آموزش و استخدام افراد برای تزریق واکسن آبله کم‌هزینه نبود برای دولت، دولت برای رفع این مشکل چاره‌اندیشی می‌کند. رحیمی در این باره توضیح می‌دهد: «مجلس شورای ملی، دولت را مجبور می‌کند یک‌دهم عوارض اسب و کالسکه را به آبله کوبی اختصاص دهد تا سازمان واکسیناسیون بخشی از آن را برای وارد کردن مایه آبله هزینه کند.»

در جلسه ششم مهر سال ۱۳۱۱ تصویب شد. خورشیدی، وزارت داخله، در قالب یک نظامنامه، آبله کوبی مجانی را پیشنهاد می‌دهد. در این نظامنامه وظایف حقوقی و قانونی افراد، آبله کوب‌ها، مدیران مدرسه‌ها و ادارات دولتی از سوی هیئت وزرا تصویب شد.

وظایف آبله کوبی

هیئت وزرا وظایفی را برای آبله کوبان تعیین کرد. در واقع، این قوانین در نظامنامه آمده و تصویب شده است. بعد از تصویب آبله کوبی رایگان و ملزم کردن ارگان‌ها و نهادهای دولتی می‌شود. رحیمی می‌گوید: «این قانون تصویب شد که اگر آبله شیوع پیدا کند و ۳ سال از تلقیح گذشته باشد، واکسیناسیون باید دوباره انجام شود. آبله کوب حق دریافت هیچ حق‌الزحمه‌ای را ندارد. در صورت دریافت تخلف کرده است و از

خدمت منقطع می‌شود. آبله کوب غیردولتی در برابر برگه تصدیق هیچ‌وجهی را دریافت نمی‌کند. آبله کوب بعد از هر جلسه تعداد اشخاصی را آبله کوبی می‌کند و نتایج آن را باید بنویسد. فهرست کار را هر ۳ ماه یکبار تحویل مأمور نقیشتی مایه دهد و بر اساس هر گزارش ۲۵ قران دستمزد بگیرد.»

مجازات سخت سرپیچی از قانون

خرداد ۱۳۲۰ خورشیدی، طرح اجباری بدون آبله کوبی از سوی مجلس تصویب می‌شود. طرحی که تعدی از آن با مجازات حبس همراه بود. پرستو رحیمی با اشاره به این موضوع روایت می‌کند: «مجلس طرح آبله کوبی اجباری را در ۲۱ اسالگی و ۷ سالگی، ۱۳ سالگی و ۲۱ سالگی تصویب کرد. اگر والدینی از این موضوع سرپیچی می‌کردند ابتدا به آنها تذکر داد می‌شد و ۲ ماه فرصت امتناع می‌گرفتند. والدین متخلف به ۳ تا ۷ روز حبس همراه با جزای نقدی محکوم می‌شدند. پزشکان، طبق مواد همین طرح، هنگام شیوع آبله موظف بودند به رایگان آبله کوبی کنند و این کار حتماً باید با مایه آبله کلوی صورت می‌گرفت، نه مایه انسانی؛ در غیران صورت متخلفان به حبس و پرداخت جزای نقدی محکوم می‌شدند.»

سال ۱۳۴۵ خورشیدی، در نوزدهمین کنگره سازمان بهداشت جهانی، فراخوان محو آبله از کره زمین اعلام شد.

● صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
● سردبیر: مهدی علیپور

● دبیر تحریریه: سروش جنایی
● تحریریه: فاطمه عسگری نیا
بهاره خسروی / فاطمه عرفی نژاد
معصومه حق جو / فرزین شیرزادی

● مدیر هنری: کامران مهرزاده
● صفحه آرایی: محمدرضا محمدی تاش / علی حسینی / امیلاد رفیعی
● فائزه توکلی
● حروفچینی و تصحیح: منیژه خسروآبادی / اعظم آجوربندیان / فهیمه شیرازی

● نشانی: خیابان ولی عصر (عج) نرسیده به پارک وی کوچه تورج پلاک ۱۴ ● کد پستی: ۱۹۶۶۵۳۳۸ ● صندوق پستی: ۱۹۶۶۶-۴۵۹۵۶ ● تلفن: ۰۲۳۰۲۳۱۰۰ ● دورنگار: ۰۲۳۰۲۳۴۸۸

هویت

بهاره خسروی

چلوکبابی‌های تهران قدیم

با شروع قرن حاضر، جامعه سنتی ایران حرکت در مسیر مدرن شدن را آغاز کرد. مسیری که تحول بزرگی را در سبک زندگی ایرانیان از جمله لباس پوشیدن و غذا خوردن و... ایجاد کرد. تا قبل از این دوره برای پذیرایی از مردم در غذاخوری‌ها استفاده از میز و صندلی اجباری نبود. مردم در فضایی سنتی اغلب روی زمین می‌نشستند. مرحوم «جعفر شهری» در جلد یکم کتاب «تهران قدیم» در این باره می‌نویسد: «این دکان‌ها، چه بزرگ و کوچک، دورتادورشان به اندازه یک ذره بلندتر از زمین سکونندی شده و بالا آمده بود که روی آن حصیر یا نم‌پا یا قالیچه گسترده و مشتری را روی آن می‌نشاندند تا با کفش روی فرش نرفته آن را آلوده و کثیف نکنند. زیر این سکوها طاق‌بندی‌هایی ساخته شده بود که کفش‌های مشتری‌ها در آنها گذاشته می‌شدند.» شهری در بخش دیگر این کتاب به فضای دکان‌های چلوپی اشاره دارد: «معمولاً وسط این دست دکان‌ها، حوض آب با کاشیکاری کوچکی برای زینت و شستن دست مشتری‌ها وجود داشت. دیوارهای آن تا قد یک آدم با کاشی‌های بزرگ عکس‌برجسته کاشی‌چسبانی شده بود و هر صبح برای جلا و جلوه با پارچه روغنی روی آن دستمال‌تر می‌کشیدند. بالای این کاشیکاری‌ها تابلوها و پرده نقاشی‌های جور و واجور قلمکار کوبیده و طاقچه‌های چوبی بود که شیشه‌نیزهای‌های شربت‌آلات بر روی آن چیده شده بود. عقب دکان بساط و کوره کاشیکاری‌شده و دیگ و دیگچه‌های پلو، چلو و خورش و عقب آن انبار سوخت و اجاق و خود آشپزخانه که در آنجا غذا پخته و حاضر شده برای فروش چلو بساط می‌آمد.»

رویداد

برنامه‌های انقلابی موزه ملی و کتابخانه ملک

اگر علاقه‌مند به مطالعه در تاریخ انقلاب و آشنایی با دستاوردهای فرهنگی انقلاب اسلامی هستید، تماشای برنامه‌های فرهنگی هنری کتابخانه و موزه ملی ملک را پیشنهاد می‌دهیم. این برنامه‌ها با معرفی تاریخ انقلاب اسلامی و توسعه فضای فرهنگی با گذشت ۴ دهه از پیروزی انقلاب اسلامی تهیه و در فضای مجازی منتشر می‌شود. مدیرعامل مؤسسه کتابخانه و موزه ملی ملک درباره این ویژه‌نامه‌ها توضیح می‌دهد: «۳ نمایشگاه مجازی برگرفته از اشیای موزه‌ای و نفایس کتابخانه‌ای موزه مرتبط با انقلاب اسلامی، معرفی یک کتاب با موضوع انقلاب اسلامی، معرفی ۱۰ اثر نفیس موزه‌ای در ارتباط با موضوع انقلاب از مهم‌ترین برنامه‌های این مجموعه به مناسبت ایام دهه فجر در فضای اینستاگرام و دنیای مجازی است.»

برپای ۲ نشست تخصصی در قالب بررسی آثار موزه‌ای مرتبط با انقلاب و دستاوردهای ۴ دهه انقلاب در حوزه فرهنگ به‌ویژه موزه‌داری و کتابداری و اجرای ۳ نمایشگاه سیار موزه‌ای در مراکز فرهنگی تهران و همچنین آیین وقف‌نامه‌های جشن میلاد حضرت فاطمه (س) از دیگر برنامه‌های فرهنگی مؤسسه کتابخانه و موزه ملی ملک برای شهروندان است که «غلام‌رضا خواجه‌سروی» به آن اشاره دارد.

فرهنگسرا

اتوبوس سیار بچه‌های ایران

ویژه‌برنامه «بچه‌های ایران» با راه‌اندازی اتوبوس سیار کتابخوانی در محله‌های محروم تهران برای ترویج فرهنگ مطالعه و همچنین آشنایی کودکان و نوجوانان با تاریخ انقلاب اسلامی از سوی فرهنگسرای سرو و مدیریت فرهنگی و هنری تکه ششم پایتخت برگزار می‌شود. در این برنامه که به مناسبت ایام دهه فجر تدارک دیده شده، اتوبوس‌های سیار با عنوان «کتابگرد همد» به محله‌هایی چون کهریزک، دهنوک و منطقه ۱۹ سر می‌زنند و با اهدای کتاب و هدایای فرهنگی و اجرای برنامه‌های مفرح، ساعات شادی را برای کودکان و نوجوانان در سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی رقم می‌زنند و همچنین فرصت کتابخوانی هم برای علاقه‌مندان به مطالعه فراهم می‌شود. این برنامه در دهه فجر هر روز از ساعت ۱۳ تا ۱۶ اجرا می‌شود.

راهنمای مجازی

«آینده روشن» تاریخ شفاهی انقلاب

کلیپ شفاهی پیروزی انقلاب اسلامی از زبان مردم با عنوان «آینده روشن» برای حفظ و زنده نگه‌داشتن روزهای تاریخ‌ساز و ماندنی انقلاب از سوی فرهنگسرای عطارد نیشابوری در فضای مجازی منتشر می‌شود.

این کلیپ خاطره‌انگیز با هدف تقویت باورهای عمومی برای امید به آینده انقلاب اسلامی در فضای مجازی منتشر می‌شود. علاقه‌مندان به مطالعه تاریخ انقلاب برای تماشای این برنامه به صفحه اینستاگرام فرهنگسرای عطارد نیشابوری به نشانی: farhangsara_attar مراجعه کنند.

باشگاه نخبگان

آخرین مسابقه دانش‌آموزی قرن

اگر صاحب ایده و فکر خلاقانه در حوزه فناوری اطلاعات و دنیای دیجیتال هستید، آخرین مسابقه دانش‌آموزی قرن ۱۳۰۰ را از دست ندهید.

این مسابقه با هدف استعدادیابی دانش‌آموزان خلاق و نوآور، با همکاری مجموعه استارت‌آپی ذوق و شهرداری تکه دهم پایتخت، پیش‌بینی شده است. در این مسابقه دانش‌آموزان خلاق و ایده‌پرداز بعد از بررسی ایده‌های ارسالی انتخاب می‌شوند و از سوی مجموعه مدرسه استارت‌آپی ذوق برای توسعه ایده‌ها خلاقه‌شان در رشته‌های روباتیک (طراحی و ساخت) و داستان‌نویسی حمایت می‌شوند. پذیرفته‌شدگان در این مسابقه به‌رایگان در دوره‌های پیش‌شناخته‌شده مدرسه استارت‌آپی ذوق و سومین مرکز نوآوری و فناوری هوشمند شهری پذیرفته می‌شوند. دانش‌آموزان برای شرکت در این مسابقه می‌توانند به نشانی اینترنتی www.startuplo.ir مراجعه کنند.

هنر در خانه

نقاشی پشت شیشه

هنر نقاشی پشت شیشه در دوران صفویان از بندرهای جنوبی ایتالیا به ایران و بندرعباس رسید. اوج شکوفایی این هنر در دوره قاجار بود. هنر نقاشی پشت شیشه با ویژگی‌های متفاوت است. این هنر، علاوه بر تابلو، روی صندلی و میز در معماری داخلی کاربرد دارد. برای آشنایی با این هنر، «مهرنوش بشارت» از استادان آموزش هنر نقاشی پشت شیشه، آموزش نقاشی طرح گل را می‌دهد.

مهرنوش بشارت
استاد نقاشی پشت شیشه

وسایل مورد نیاز

- شیشه ۲ میلیمتری
- قلموی گراف
- رنگ
- راپید

روش کار

شیشه کار در نقاشی پشت شیشه از جزء به کل است و همه سختی و در عین حال ظرافت کار مربوط به همین از جزء به کل کار کردنش است. ابتدا شیشه‌ای را که تهیه کرده‌اید تمیز کنید و بعد طرح مورد نظر را پشت شیشه بکشید. با راپید یا قلموی گراف کار طراحی را انجام دهید. برای مثال، اگر گلی را طراحی کردید، اول پرچم‌ها را رنگ کنید، بعد که پرچم‌ها کمی خشک شدند، شروع به رنگ‌آمیزی گلبرگ‌ها کنید. گلبرگ‌ها را تک‌تک رنگ کنید؛ بر حسب نور، سایه، تیرگی و روشنایی گل مورد نظرتان آنها را رنگ کنید. به این روش یک گل را طراحی می‌کنیم و در ادامه کار، بر حسب بزرگی یا کوچکی طرح، رنگ‌آمیزی را به پایان برسانید. وقتی طرح به‌طور کامل خشک شد، سطح شیشه را رنگ کنید.

فرهنگسرا

آموزش «تجوید کاربردی قرآن کریم»

علاقه‌مندان به تلاوت و قرائت صحیح قرآن کریم می‌توانند برای رفع اشکالات خود در کلاس‌های مجازی «دوره تخصصی تجوید کاربردی قرآن کریم» فرهنگسرای قرآن شرکت کنند. این دوره‌های آموزشی ویژه قاریان و حافظان ممتاز شامل قرائت و رفع اشکال، دوشنبه‌ها از ساعت ۱۹ تا ۲۱ برگزار می‌شود. شهروندان برای شرکت در این دوره‌ها و کسب اطلاع بیشتر از جزئیات آن با شماره ۵۵۷۸۵۳۴ تماس بگیرند.